

Omgevingsanalyse ouderenzorg Zuid-West-Vlaanderen

2 december 2014

INHOUDSTAFEL

I.	OMGEVINGSANALYSE OUDERENZORG ZUID-WEST-VLAANDEREN	4
1.	Algemene situering	5
a.	Demografie	5
b.	Prognoses	14
c.	Migratie.....	15
2.	Kwetsbare ouderen.....	18
a.	Allochtonen	18
b.	Financiële tussenkomst voor kwetsbare ouderen	22
c.	Ouderen met een beperking	25
d.	Ouderen met een GGZ problematiek	26
e.	Ouderen met verhoogde kans op (kans)armoede.....	30
f.	Ouderen met dementie	33
g.	Ouderen met nood aan palliatieve ondersteuning.....	34
h.	Ouderen met het statuut van persoon met chronische aandoening	38
3.	Wonen en huisvesting.....	39
a.	Zelfstandig wonende ouderen.....	39
b.	Residentieel wonende ouderen	42
4.	Resultaten ouderenbehoefteonderzoek West-Vlaanderen	43
a.	Verhuisgeneigdheid	43
b.	Zorgafhankelijkheid	44
c.	Gezondheidstoestand	45
d.	Valpreventie	46
e.	Sociaal netwerk.....	47
5.	Zorgaanbod.....	50
a.	Huisartsen en apothekers	50
b.	Mantelzorg.....	53
c.	Thuiszorg.....	53
i.	Dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg.....	53
ii.	Dienst voor oppashulp	54
iii.	Dienst voor thuisverpleging	56
iv.	Dienst maatschappelijk werk ziekenfonds.....	57

v.	Lokaal en regionaal dienstencentra	58
vi.	Kinesisten	60
vii.	Ergotherapeuten	61
viii.	Pedicures	62
ix.	Podologen.....	63
x.	Diëtisten	63
xi.	Maaltijdbedeling.....	64
xii.	Klusjesdienst.....	65
xiii.	Materiële ondersteuning	66
xiv.	Poetsdienst	67
xv.	Dienstenchequebedrijven	69
xvi.	Multidisciplinaire begeleidingsequipes palliatieve zorg.....	69
d.	Dagverzorgingscentra	71
e.	Palliatief dagcentrum.....	73
f.	Assistentiewoningen	74
g.	Centrum voor herstelverblijf	75
h.	Centra voor kortverblijf	75
i.	Woonzorgcentra.....	77
6.	Zorgzwaarte	79
a.	Zorgzwaarte naar type gezinszorg	79
b.	Zorgzwaarte in kortverblijven en woonzorgcentra	81
7.	Mobiliteit	83
8.	Tewerkstelling in de zorgsector	84

I. OMGEVINGSANALYSE OUDERENZORG ZUID-WEST-VLAANDEREN

Het Streekforum Zorg Zuid-West-Vlaanderen van 28 januari 2014 heeft een werkgroep van experts gemandateerd om een regionaal zorgstrategisch plan ouderenzorg op te maken. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de thuiszorg, de residentiële zorg, de algemene ziekenhuizen, de lokale besturen, de geestelijke gezondheidszorg en de sector van personen met een handicap. De werkzaamheden van deze werkgroep worden gefaciliteerd door RESOC-SERR Zuid-West-Vlaanderen, gezien dit ook kadert binnen het streekpact.

Deze werkgroep is gestart met opmaak van een kwantitatieve en kwalitatieve omgevingsanalyse, in samenwerking met het Steunpunt Sociale Planning van de Provincie West-Vlaanderen. Op basis van de meest actuele cijfers worden de regionale noden en uitdagingen voor de ouderenzorg in beeld gebracht. Zowel de vraag als het aanbod aan ouderenzorg worden doorgelicht. De vaststellingen in deze omgevingsanalyse vormen de belangrijkste onderbouw bij het definiëren van de strategische doelstellingen in het zorgstrategisch plan ouderenzorg Zuid-West-Vlaanderen.

Het Streekforum Zorg Zuid-West-Vlaanderen heeft deze omgevingsanalyse ouderenzorg op 2 december 2014 bekrachtigd. Dit is een uniek werkinstrument waarvan de informatie door alle regionale zorgactoren vrij kan gebruikt worden bij de opmaak van eigen projecten.

Voor bijkomende informatie kunt u contact opnemen met Vicky Snauwaert, Stafmedewerker RESOC-SERR Zuid-West-Vlaanderen, vicky.snauwaert@west-vlaanderen.be.

Redactie: Petra Archie, Wino Baeckelandt, Areski Boumendil, Carine Claeys, Lynn Cools, Evelyn Courtens, Dave Dewachtere, Patrick De Grootte, Frank De Kimpe, Filip D'Haene, Jurgen Duyck, Ann Herpels, Soetkin Kesteloot, José Lecoutere, Ann-Sophie Maes, Delphine Simoens, Vicky Snauwaert, Stéphanie Soete, Eliane Spincemaille, Rosemie Van Bellingen, Hendrik Van Damme, Ludo Vanderaspolden, Stefaan Verhamme, Johan Warnez

1. Algemene situering

a. Demografie

Tabel 1.1: Overzicht aantal 65- en 80-plussers in de regio

2013	Aantal inwoners	65+		Alleenstaande 65+		80+		Alleenstaande 80+	
		#	%	#	% (1)	#	%	#	% (2)
Anzegem	14.474	2.701	18,66	661	24,47	782	5,40	304	38,87
Avelgem	9.687	1.865	19,25	539	28,90	633	6,53	253	39,97
Deerlijk	11.551	2.316	20,05	591	25,52	657	5,69	282	42,92
Harelbeke	27.132	5.187	19,12	1.399	26,97	1.418	5,23	620	43,72
Kortrijk	75.623	15.900	21,03	4.650	29,25	5.236	6,92	2.071	39,55
Kuurne	13.090	2.763	21,11	687	24,86	793	6,06	277	34,93
Lendelede	5.744	1.199	20,87	303	25,27	360	6,27	131	36,39
Menen	33.111	6.635	20,04	1.876	28,27	2.069	6,25	785	37,94
Spiere-Helkijn	2.130	310	14,55	108	34,84	97	4,55	43	44,33
Waregem	37.031	7.100	19,17	1.951	27,48	1.948	5,26	834	42,81
Wervik	18.434	3.625	19,66	987	27,23	1.121	6,08	469	41,84
Wevelgem	31.165	5.906	18,95	1.569	26,57	1.670	5,36	687	41,14
Zwevegem	24.250	4.614	19,03	1.152	24,97	1.348	5,56	518	38,43
Totaal	303.422	60.121	19,81	16.473	27,40	18.132	5,98	7.274	40,12
West-Vlaanderen	1.176.995	252.478	21,45	71.692	28,40	75.323	6,40	30.669	40,72
Vlaanderen	6.381.859	1.200.965	18,82	NG	NG	351.211	5,50	NG	NG

Bron: Rijksregister, 01.01.2013 (inclusief wachtregister)

(1): Berekend tov het totaal aantal 65+

(2): Berekend tov het totaal aantal 80+

Tabel 1.2: Aantal 60-plussers per leeftijdcohort van 5 jaar

	Inwoners										
	Inwoners	60-64		65-69		70-74		75-79		80+	
		#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
Anzegem	14.474	851	5,88	775	5,35	571	3,95	573	3,96	782	5,40
Avelgem	9.687	528	5,45	503	5,19	355	3,66	374	3,86	633	6,53
Deerlijk	11.551	636	5,51	632	5,47	549	4,75	478	4,14	657	5,69
Harelbeke	27.132	1.634	6,02	1.506	5,55	1.168	4,30	1.095	4,04	1.418	5,23
Kortrijk	75.623	4.237	5,60	4.079	5,39	3.296	4,36	3.289	4,35	5.236	6,92
Kuurne	13.090	800	6,11	780	5,96	647	4,94	543	4,15	793	6,06
Lendelede	5.744	344	5,99	326	5,68	255	4,44	258	4,49	360	6,27
Menen	33.111	1.953	5,90	1.828	5,52	1.384	4,18	1.354	4,09	2.069	6,25
Spiere-Helkijn	2.130	124	5,82	66	3,10	78	3,66	69	3,24	97	4,55
Waregem	37.031	2.212	5,97	2.047	5,53	1.639	4,43	1.466	3,96	1.948	5,26
Wervik	18.434	1.170	6,35	1.034	5,61	753	4,08	717	3,89	1.121	6,08
Wevelgem	31.165	1.896	6,08	1.612	5,17	1.338	4,29	1.286	4,13	1.670	5,36
Zwevegem	24.250	1.381	5,69	1.303	5,37	987	4,07	976	4,02	1.348	5,56
Totaal Z-W-VI	303.422	17.766	5,86	16.491	5,44	13.020	4,29	12.478	4,11	18.132	5,98
Dentergem	8.342	430	5,15	369	4,42	293	3,51	342	4,10	548	6,57
Wielsbeke	9.206	518	5,63	432	4,69	336	3,65	327	3,55	443	4,81
West-Vlaanderen	1.176.995	74.369	6,32	69.847	5,93	55.619	4,73	51.689	4,39	75.323	6,40
Vlaanderen	6.381.859	381.777	5,98	337.811	5,29	264.356	4,14	247.587	3,88	351.211	5,50

Bron: Rijksregister, 01.01.2013 (inclusief wachtregister)

Bovenstaande tabel toont het aantal inwoners in elke gemeente, uitgesplitst naar leeftijdscategorie bij de 60-plussers. In totaal is 25,7% van de populatie in de regio Zuid-West-Vlaanderen 60-plus. In West-Vlaanderen is dit 27,8%, met hierbij een belangrijke invloed van de kust, terwijl het voor Vlaanderen 24,8%. Zuid-West-Vlaanderen telt 60.121 65-plussers, waarvan 18.132 80-plussers.

Tabel 1.3: Aantal alleenstaanden vanaf 60-plus

	Alleenstaanden									
	60-64		65-69		70-74		75-79		80+	
	#	% (1)	#	% (1)	#	% (1)	#	% (1)	#	% (1)
Anzegem	109	12,81	106	13,68	106	18,56	145	25,31	304	38,87
Avelgem	100	18,94	93	18,49	92	25,92	101	27,01	253	39,97
Deerlijk	84	13,21	86	13,61	107	19,49	116	24,27	282	42,92
Harelbeke	248	15,18	245	16,27	226	19,35	308	28,13	620	43,72
Kortrijk	874	20,63	841	20,62	776	23,54	964	29,31	2.071	39,55
Kuurne	125	15,63	144	18,46	135	20,87	131	24,13	277	34,93
Lendelede	37	10,76	41	12,58	54	21,18	77	29,84	131	36,39
Menen	390	19,97	359	19,64	318	22,98	415	30,65	785	37,94
Spiere-Helkijn	19	15,32	18	27,27	21	26,92	25	36,23	43	44,33
Waregem	322	14,56	364	17,78	348	21,23	407	27,76	834	42,81
Wervik	175	14,96	184	17,79	151	20,05	183	25,52	469	41,84
Wevelgem	266	14,03	261	16,19	259	19,36	362	28,15	687	41,14
Zwevegem	175	12,67	207	15,89	183	18,54	244	25,00	518	38,43
Totaal Z-W-VI	2.924	16,46	2.949	17,88	2.776	21,32	3.478	27,87	7.274	40,12
Dentergem	54	12,56	61	16,53	53	18,09	78	22,81	156	28,47
Wielsbeke	66	12,74	67	15,51	72	21,43	111	33,94	188	42,44
West-Vlaanderen	13.552	18,22	13.654	19,55	12.623	22,70	14.763	28,56	30.669	40,72

Bron: Rijksregister, 01.01.2013 (inclusief wachtregister)

(1) Berekend tov het aantal inwoners van deze leeftijdscategorie

Tabel 2: Indicatoren

	Grijze druk (60+/20-59 jaar) (1)	Verouderingscoëfficiënt (60+/0-19 jaar) (2)	Familiale zorgindex (80+/50-59 jaar) (3)
Anzegem	46,66	107,31	41,03
Avelgem	45,90	115,05	45,97
Deerlijk	48,49	117,56	42,72
Harelbeke	46,80	118,94	35,98
Kortrijk	51,30	124,07	50,56
Kuurne	53,16	126,17	45,55
Lendelede	51,80	126,27	45,28
Menen	50,48	114,34	46,42
Spiere-Helkijn	38,04	78,20	36,74
Waregem	47,11	117,09	36,87
Wervik	51,16	112,37	46,19
Wevelgem	47,29	113,65	37,65
Zwevegem	46,41	112,31	39,43
Totaal Z-W-VI	48,94	117,30	43,23
Dentergem	44,80	102,38	49,41
Wielsbeke	41,65	92,86	36,95
West-Vlaanderen	53,78	134,84	45,23
Vlaanderen	46,40	114,01	38,75

(1) De grijze druk geeft het aantal ouderen weer op het aantal mensen op beroepsactieve leeftijd.

(2) De verouderingscoëfficiënt geeft het aantal ouderen weer op het aantal jongeren. Een coëfficiënt boven de 100 betekent dat er meer ouderen dan jongeren zijn. Een coëfficiënt onder de 100 betekent dat er meer jongeren dan ouderen zijn.

(3) De familiale zorgindex geeft het aantal hoogbejaarden weer op het aantal oudste actieven. Deze index geeft de inschatting weer van hoe groot de groep mantelzorgers is voor de hoogbejaarden.

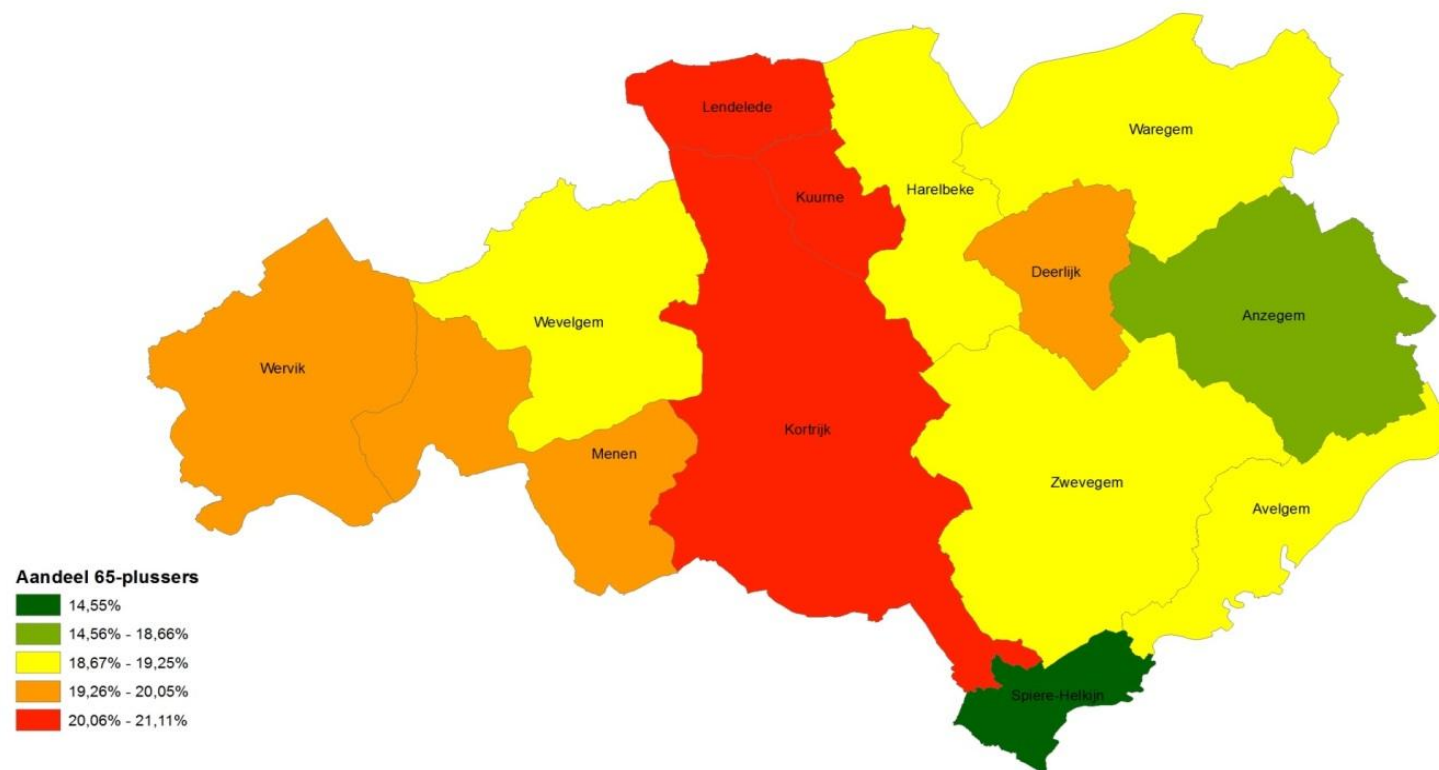
Bron: Rijksregister, 01.01.2013

Kaart 1: Aandeel 65-plussers in Zuid-West-Vlaanderen

Zuid-West-Vlaanderen

Opgemaakt in april 2014.

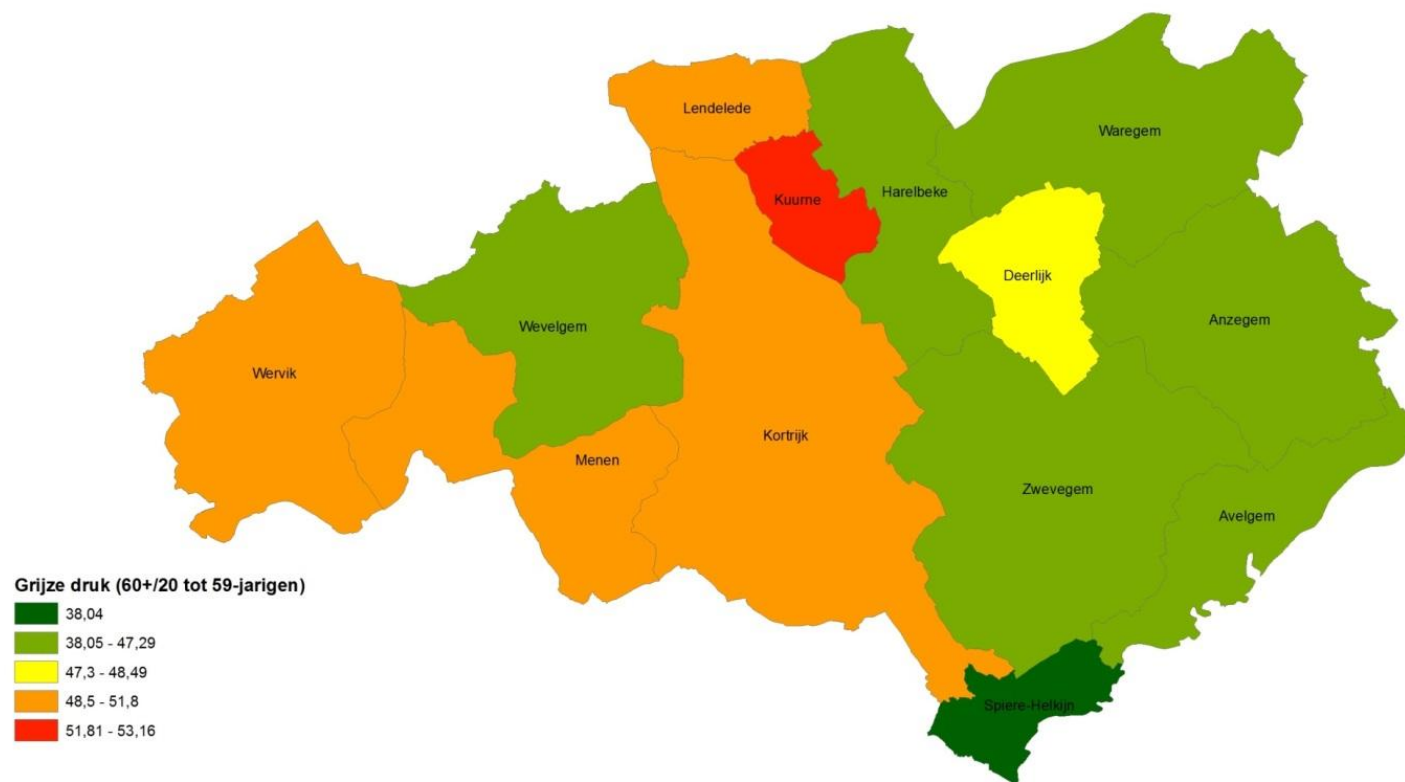

Bron: Rijksregister, 01.01.2013

Kaart 2: Grijze druk in Zuid-West-Vlaanderen

Opgemaakt in april 2014.

Grijze druk (60+/20 tot 59-jarigen)

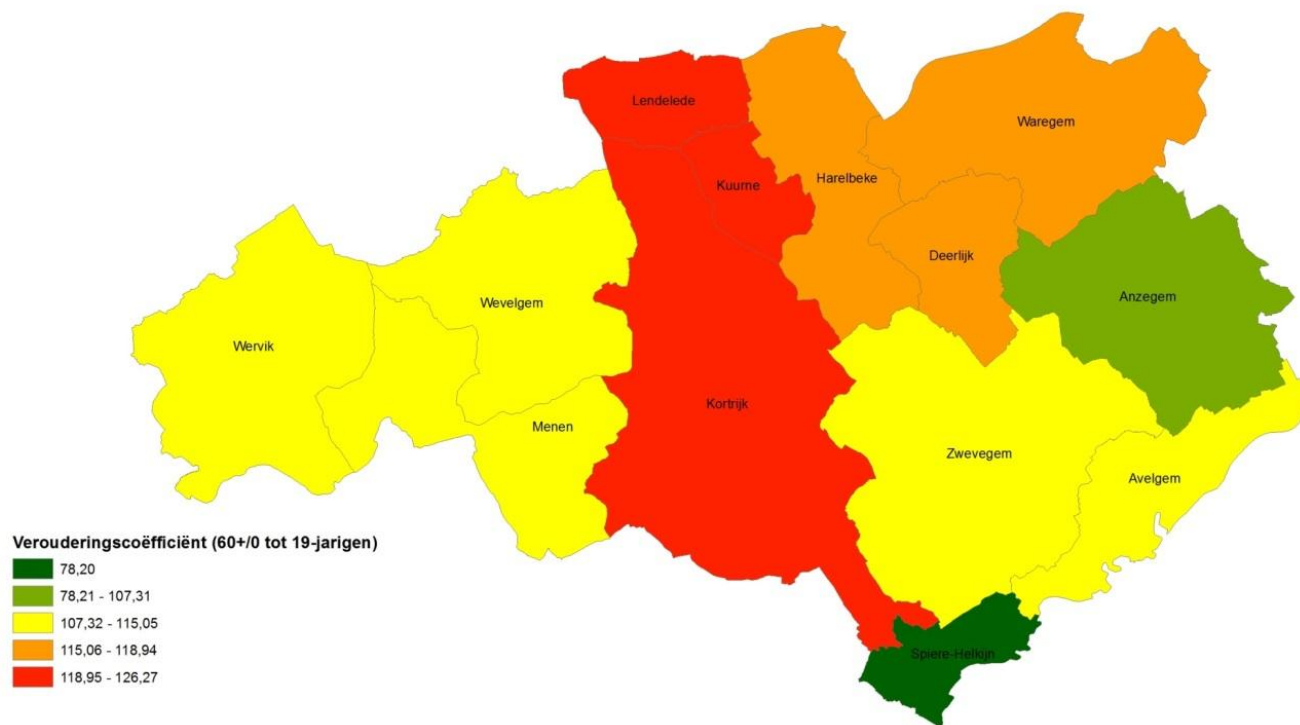
Bron: Rijksregister, 01.01.2013

Kaart 3: Verouderingscoëfficiënt in Zuid-West-Vlaanderen

Zuid-West-Vlaanderen

Opgemaakt in april 2014.

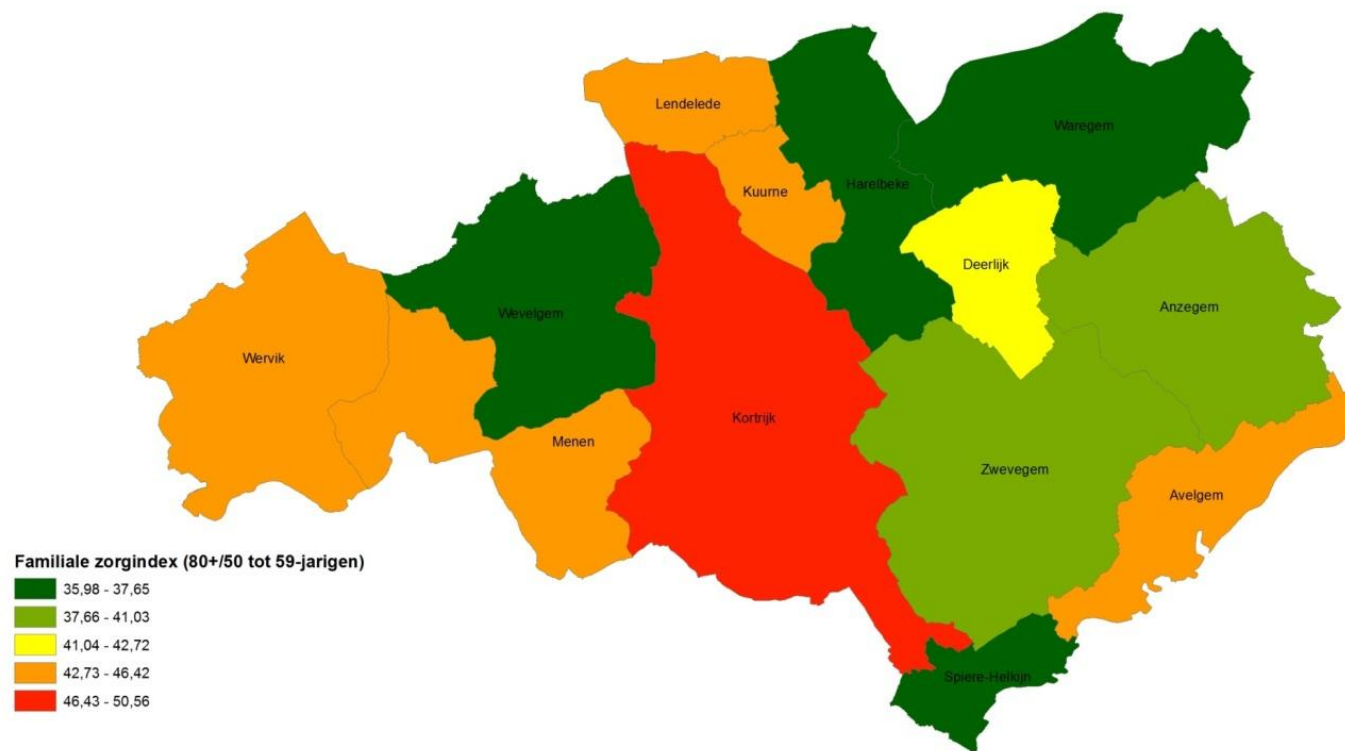

Bron: Rijksregister, 01.01.2013

Kaart 4: Familiale zorgindex in Zuid-West-Vlaanderen

Opgemaakt in april 2014.

Bron: Rijksregister, 01.01.2013

Vaststellingen

- Binnen Zuid-West-Vlaanderen is 19.81% van de inwoners ouder dan 65 jaar. Voor Deerlijk, Kortrijk, Kuurne, Lendeledede en Menen bedraagt dit meer dan 1 op 5 van de inwoners.
- 27% van de 65 plussers is alleenstaand. Bij de 80-plussers is dat reeds meer dan 40%.
- In Avelgem, Kortrijk, Kuurne, Lendeledede, Menen en Wervik zijn meer dan 6 op 100 inwoners 80-plus.
- De grijze druk binnen Zuid-West-Vlaanderen bedraagt 48.94, dit betekent dat we voor elke 60-plusser 2 mensen op beroepsactieve leeftijd hebben.
- We hebben een verouderingscoëfficiënt van 117. Dit betekent dat er voor elke 100 jongeren tussen de 0 en 19 jaar, 117 60-plussers zijn. Voor de as Kortrijk-Kuurne-Lendeledede gaat het zelfs over een coëfficiënt van 126.
- Hoe hoger het cijfer van de familiale zorgindex hoe minder kans op beschikbaarheid van mantelzorg. Vooral binnen de stad Kortrijk is er mogelijks een probleem met de aanwezigheid van mantelzorg.
- Zuid-West-Vlaanderen scoort voor de 3 indicatoren minder goed dan Vlaanderen, wat maakt dat de vergrijzing in deze regio sterker voelbaar is dan in de rest van Vlaanderen. Concreet:
 - De grijze druk in Zuid-West-Vlaanderen bedraagt 48.94, ten opzichte van het Vlaams cijfer van 46.40. Dit betekent dat deze regio meer 60-plussers telt ten opzichte van het aantal mensen op beroepsactieve leeftijd dan Vlaanderen.
 - Zuid-West-Vlaanderen heeft een verouderingscoëfficiënt van 117.30 ten aanzien van 114.01 in Vlaanderen. De regio telt bijgevolg meer dan 117 60-plussers per 100 jongeren (0 tot 19 jaar), daar dit in Vlaanderen 114 op 100 is.
 - De familiale zorgindex in Zuid-West-Vlaanderen is 43.23, terwijl de Vlaamse index 38.75 bedraagt. Voor elke 100 personen tussen de 50 en 59 jaar, telt Zuid-West-Vlaanderen 42.23 80-plussers, terwijl dat er in Vlaanderen 38.75 zijn.

b. Prognoses

Tabel 3: Bevolkingsprognoses tegen 2018

	Inwoners 2018		65+ (2018)		80+ (2018)	
	#	Evolutie-index (1)	#	Evolutie-index (1)	#	Evolutie-index (1)
Anzegem	14.742	101,85	2.894	107,15	834	106,65
Avelgem	9.668	99,80	1.922	103,06	638	100,79
Deerlijk	12.074	104,53	2.363	102,03	733	111,57
Harelbeke	27.735	102,22	5.474	105,53	1.471	103,74
Kortrijk	75.720	100,13	16.188	101,81	5.352	102,22
Kuurne	13.207	100,89	2.935	106,23	890	112,23
Lendelede	5.917	103,01	1.240	103,42	392	108,89
Menen	33.153	100,13	6.903	104,04	2.134	103,14
Spiere-Helkijn	2.166	101,69	324	104,52	83	85,57
Waregem	37.878	102,29	7.651	107,76	2.131	109,39
Wervik	18.936	102,72	3.927	108,33	1.152	102,77
Wevelgem	31.188	100,07	6.369	107,84	1.879	112,51
Zwevegem	24.509	101,07	4.790	103,81	1.419	105,27
Totaal Z-W-VI	306.893	101,14	62.980	104,76	19.108	105,38
Dentergem	8.443	101,28	1.652	106,44	636	116,06
Wielsbeke	9.216	100,12	1.672	108,71	490	110,61
West-Vlaanderen	1.203.042	102,21	268.958	106,53	80.172	106,44

(1): een **evolutie-index** geeft de evolutie weer in vergelijking met 2013. Een index onder de 100 betekent een daling, een index boven de 100 betekent een toename van de bevolking.

Bron: JanusII (verwerking: Steunpunt sociale planning)

Vaststellingen

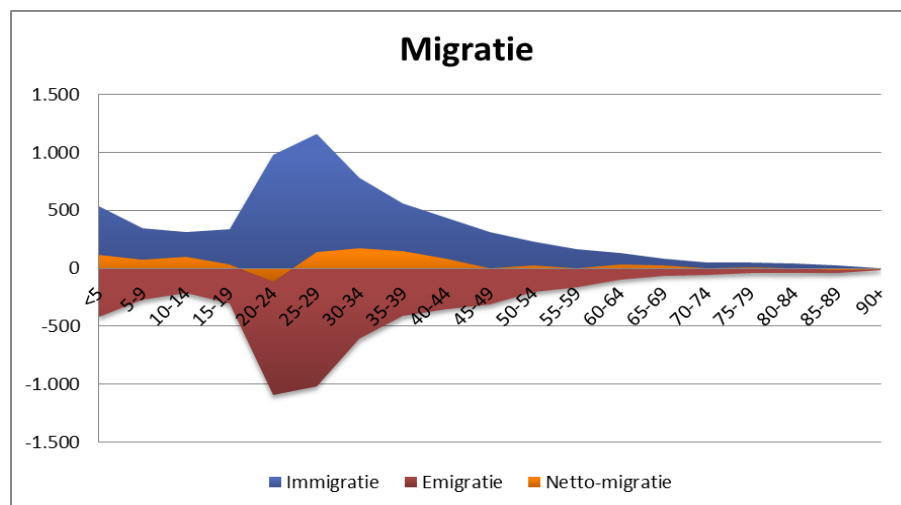
- De prognoses wijzen uit dat, met uitzondering van Avelgem, de bevolking in alle gemeenten met 1.14% zal toenemen tegen 2018.
- De stijging van het aantal 65-plussers bedraagt 4.76%. De stijging van het aantal 80-plussers bedraagt 5.38%.
- In Anzegem, Waregem, Wervik en Wevelgem stijgt het aantal 65-plussers met meer dan 7%.
- In Deerlijk, Kuurne, Waregem en Wevelgem stijgt het aantal 80-plussers met 10% of meer.

c. Migratie

Tabel 4: Gemiddelde migratie van 2011 en 2012 van de totale bevolking

	Immigratie	Emigratie	Netto-migratie
<5	534	419	115
5-9	348	273	76
10-14	313	214	99
15-19	335	304	31
20-24	975	1.093	-118
25-29	1.159	1.019	140
30-34	785	613	172
35-39	559	413	146
40-44	434	350	84
45-49	313	313	1
50-54	230	205	25
55-59	161	162	-1
60-64	129	98	32
65-69	84	64	20
70-74	52	54	-2
75-79	47	42	5
80-84	39	43	-4
85-89	24	41	-18
90+	11	16	-5
Totaal	6.528	5.732	796

Bron: Rijksregister: gemiddelde migratie 2011 en 2012.

Bovenstaande tabel toont de gemiddelde migratie van 2011 en 2012 van de totale bevolking. Voor de immigratie van 2012 bekijken we wie er op 01.01.2013 gedomicilieerd was in de regio, maar die op 01.01.2012 op een ander adres, buiten de regio, gedomicilieerd was. Voor de immigratie van 2011 bekijken we wie er op 01.01.2012 gedomicilieerd was in de regio, maar op 01.01.2011 op een ander adres gedomicilieerd was. Voor de emigratie van 2012 bekijken we wie er op 01.01.2012 in de regio woonde, maar die op 01.01.2013 op een adres buiten de regio woont. Ook de emigratie van 2011 wordt hier mee in rekening gebracht. Bovenstaande tabel houdt **du**s geen rekening met de migratiebewegingen binnen de regio. Iemand die bv. van Menen naar Kortrijk verhuist wordt niet in deze tabel opgenomen.

Tabel 5: Migratie in de loop van 2012

Loop 2012	Immigratie (van waar afkomstig)	Emigratie (naar waar wordt er verhuisd)
Buiten België	1.919	1.335
Antwerpen	249	209
Brussels hoofdstedelijk gewest	183	161
Henegouwen	554	544
Limburg	81	65
Luik	44	28
Luxemburg	18	11
Namen	36	15
Oost-Vlaanderen	1.241	1.180
Vlaams-Brabant	139	207
Waals-Brabant	13	26
West-Vlaanderen	2.237	2.104
Arr. Brugge	226	250
Arr. Diksmuide	75	39
Arr. Ieper (zonder Wervik)	372	288
Arr. Oostende	171	165
Arr. Roeselare	797	783
Arr. Tielt	505	459
Arr. Veurne	91	120
Totaal	6.714	5.885

Bron: Rijksregister, 01.01.2012 en 01.01.2013

Vaststelling

- De bovenstaande tabellen houden geen rekening met de migratiebewegingen binnen de regio. Iemand die van Menen naar Kortrijk verhuist is niet in deze tabel opgenomen. In totaal hebben 2237 mensen uit de andere arrondissementen in West-Vlaanderen hun domicilie naar Zuid-West-Vlaanderen gebracht.
- Het aantal 70-plussers dat de regio verlaat is heel miniem, zeker in vergelijking met de jongere leeftijdscategorieën.

- De cijfers wijzen uit dat, in tegenstelling tot de cijfers over de brain drain, onze regio een aanzuigefect kent bij de jongeren en dat de ouderen de regio verlaten.
 - Na analyse blijkt dat het aanzuigefect toe te schrijven is aan de toename van het aantal allochtonen die naar onze regio migreren.
 - De netto migratie van bijvoorbeeld -18 85 tot 89-jarigen kan waarschijnlijk verklaard worden doordat 18 85 tot 89-jarigen hun domicilie hebben gewijzigd naar een woonzorgcentrum buiten de regio.

2. Kwetsbare ouderen

a. Alloctonen

Tabel 6: Vreemde origine, bij de geboorte de niet Belgische nationaliteit

2013	60 tot 79-jarigen		60 tot 79-jarigen van vreemde origine		60 tot 79-jarigen met laag/medium HDI natio. (origine)	
	#	%	#	% (1)	#	% (2)
Anzegem	2.770	19,14	19	0,69	0	0,00
Avelgem	1.760	18,17	31	1,76	<3	<3
Deerlijk	2.295	19,87	28	1,22	7	25,00
Harelbeke	5.403	19,91	93	1,72	40	43,01
Kortrijk	14.901	19,70	635	4,26	199	31,34
Kuurne	2.770	21,16	70	2,53	20	28,57
Lendeledede	1.183	20,60	7	0,59	<3	<3
Menen	6.519	19,69	540	8,28	47	8,70
Spiere-Helkijn	337	15,82	21	6,23	<3	<3
Waregem	7.364	19,89	201	2,73	93	46,27
Wervik	3.674	19,93	273	7,43	5	1,83
Wevelgem	6.132	19,68	106	1,73	11	10,38
Zwevegem	4.647	19,16	65	1,40	11	16,92
Totaal Z-W-VI	59.755	19,69	2.089	3,50	438	20,97
Dentergem	1.434	17,19	19	1,32	11	57,89
Wielsbeke	1.613	17,52	50	3,10	30	60,00
West-Vlaanderen	251.524	21,37	7.576	1,80	935	12,34

Bron: Rijksregister, 01.01.2013

(1) berekend tov het aantal 60 tot 79-jarigen

(2) berekend tov het aantal 60 tot 79-jarigen met een vreemde nationaliteit bij geboorte (=origine)

Ouderen met een vreemde nationaliteit **bij geboorte** geven meer informatie over de doorstroming van deze groep naar woonzorgcentra. Een laag of medium HDI (human development index) slaat op een lage of matige ontwikkelingsgraad van een land, rekening houdend met de volksgezondheid, de kennis en de levensstandaard. Meer info: <http://hdr.undp.org/en/countries>

Tabel 7: Informatie omtrent land van herkomst van de allochtone inwoners

	60 tot 79-jarigen met maghreb-nationaliteit bij geboorte		60 tot 79-jarigen van vreemde origine (excl. buurlanden)		Inwoners met maghreb-nationaliteit bij geboorte		Inwoners van vreemde origine (excl. buurlanden)	
	#	% (1)	#	% (1)	#	% (2)	#	% (2)
Anzegem	0	0,00	7	0,25	25	0,17	184	1,27
Avelgem	4	0,23	6	0,34	48	0,50	251	2,59
Deerlijk	9	0,39	18	0,78	75	0,65	360	3,12
Harelbeke	26	0,48	58	1,07	605	2,23	1.577	5,81
Kortrijk	197	1,32	436	2,93	2.223	2,94	7.749	10,25
Kuurne	12	0,43	46	1,66	243	1,86	839	6,41
Lendelede	<3	<3	4	0,34	21	0,37	127	2,21
Menen	46	0,71	138	2,12	513	1,55	2.411	7,28
Spiere-Helkijn	0	0,00	<3	<3	9	0,42	34	1,60
Waregem	89	1,21	151	2,05	931	2,51	2.147	5,80
Wervik	<3	<3	27	0,73	74	0,40	616	3,34
Wevelgem	8	0,13	39	0,64	120	0,39	959	3,08
Zwevegem	16	0,34	33	0,71	98	0,40	561	2,31
Totaal Z-W-VI	409	0,68	965	1,61	4.985	1,64	17.815	5,87
Dentergem	11	0,77	12	0,84	72	0,86	246	2,95
Wielsbeke	30	1,86	42	2,60	184	2,00	354	3,85
West-VI	743	0,30	3.103	1,23	8.316	0,71	56.414	4,79

Maghreb: Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

Bron: Rijksregister, 01.01.2013

(1) Berekend tov het aantal 60 tot 79-jarigen

(2) Berekend tov het totaal aantal inwoners

Bovenstaande tabel geeft informatie over de inwoners van vreemde origine: zowel de 60 tot 79-jarigen als de totale bevolking die bij de geboorte de nationaliteit van een Maghreb-land had of die bij geboorte een vreemde nationaliteit had van een land dat geen buurland is (alle landen excl. Frankrijk, Nederland, Duitsland en Groot-Brittannië). Alle cijfers tonen aan de Zuid-West-Vlaanderen meer allochtone inwoners heeft dan de andere arrondissementen in West-Vlaanderen.

Tabel 8: Top 3 van de nationaliteiten bij geboorte

	Top 3 van de nationaliteiten bij geboorte van de inwoners van elke gemeente		
	Nationaliteit + aantal	Nationaliteit + aantal	Nationaliteit + aantal
Anzegem	Frankrijk (57)	Nederland (30)	Italië (22)
Avelgem	Frankrijk (110)	Marokko (28)	Polen (25)
Deerlijk	Polen (57)	Marokko (48)	Nederland (45)
Harelbeke	Marokko (549)	Frankrijk (141)	Polen (111)
Kortrijk	Marokko (1819)	Frankrijk (937)	USSR (882)
Kuurne	Marokko (226)	Frankrijk (85)	USSR (74)
Lendelede	Marokko (20)	Polen (18)	Frankrijk (18)
Menen	Frankrijk (2291)	Marokko (335)	USSR (329)
Spiere-Helkijn	Frankrijk (149)	Marokko (8)	Italië (3)
Waregem	Marokko (836)	Polen (317)	Nederland (146)
Wervik	Frankrijk (1116)	USSR (98)	Portugal (63)
Wevelgem	Frankrijk (307)	USSR (105)	Marokko (79)
Zwevegem	Frankrijk (174)	Marokko (65)	Nederland (50)
Totaal Z-W-VI	Frankrijk (5565)	Marokko (4080)	USSR (1724)
Dentergem	Marokko (67)	Polen (54)	Frankrijk (31)
Wielsbeke	Marokko (158)	Nederland (44)	Turkije (24)
West-VI	Frankrijk (11814)	Marokko (5951)	Nederland (5754)

Bovenstaande tabel geeft de top 3 van de vreemde nationaliteiten van de inwoners, onafhankelijk van hun leeftijd weer. Het aantal inwoners die de Franse nationaliteit had bij geboorte is het grootst in de regio, gevolgd door inwoners die de Marokkaanse nationaliteit hadden bij geboorte. Op de derde plaats staan de personen die bij geboorte de Sovjet-nationaliteit hadden.

Vaststellingen

- Binnen Zuid-West-Vlaanderen zijn er op vandaag 3.50% of 2.089 60 tot 79-jarigen die bij de geboorte een andere nationaliteit hadden. Dit cijfer ligt merkkelijk hoger dan de 1.80% in West-Vlaanderen. De allochtone ouderen concentreren zich voornamelijk in Kortrijk, Menen, Spiere-Helkijn en Wervik. Als we kijken naar het aantal allochtone ouderen afkomstig van niet buurlanden, dan vinden we deze voornamelijk terug in Kortrijk, Menen en Waregem.
- Als we de cijfers van de volledige populatie in Zuid-West-Vlaanderen bekijken dan zien we dat op vandaag 17.815 of 5.87% van de populatie bij de geboorte een andere nationaliteit had. Deze cijfers maken exclusie van de inwoners afkomstig uit onze buurlanden.
- In de regio zijn 483 of 20.97% van de oudere allochtonen afkomstig uit een land met een laag of medium HDI. Deze index betekent dat het land van oorsprong een lage of matige ontwikkelingsgraad kent. Deze mensen wonen voornamelijk in Kortrijk, Waregem, Menen en Harelbeke. Studies tonen aan dat de HDI in het land van herkomst gevolgen heeft naar de zorgvraag van de personen.
- De meerderheid van de allochtonen is afkomstig uit Frankrijk, gevolgd door Marokko en de voormalige USSR.

b. Financiële tussenkomst voor kwetsbare ouderen

Tabel 9: Gegevens zorgverzekering

2012	Mantel- en thuiszorg (65-79 jaar)		Mantel en thuiszorg (80+)		Residentiële zorg (<65 jaar)		Residentiële zorg (65- 79 jaar)		Residentiële zorg (80+)	
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
Anzegem	106	5,52	150	19,18	3	0,03	20	1,04	165	21,10
Avelgem	73	5,93	115	18,17	1	0,01	25	2,03	131	20,70
Deerlijk	88	5,30	124	18,87	3	0,03	26	1,57	126	19,18
Harelbeke	187	4,96	326	22,99	7	0,03	40	1,06	183	12,91
Kortrijk	474	4,44	753	14,38	43	0,07	206	1,93	938	17,91
Kuurne	121	6,14	167	21,06	2	0,02	42	2,13	159	20,05
Lendelede	28	3,34	73	20,28	1	0,02	13	1,55	65	18,06
Menen	230	5,04	381	18,41	16	0,06	124	2,72	461	22,28
Spiere-Helkijn	13	6,10	29	29,90	1	0,05	3	1,41	7	7,22
Waregem	218	4,23	367	18,84	25	0,08	79	1,53	276	14,17
Wervik	139	5,55	224	19,98	10	0,07	53	2,12	220	19,63
Wevelgem	205	4,84	352	21,08	5	0,02	72	1,70	275	16,47
Zwevegem	189	5,79	269	19,96	7	0,04	45	1,38	200	14,84
Totaal	2.071	4,93	3.330	18,37	124	0,05	748	1,78	3.206	17,68
West-Vlaanderen	7.828	4,42	12.874	17,09	507	0,05	2.675	1,51	11.423	15,17
Vlaanderen	43.683	5,14	66.585	18,96	3.146	0,06	13.235	1,56	55.406	15,78

De zorgkas zorgt voor een (forfetaire) uitkering voor zorgbehoevenden. Bij de mantel-en thuiszorg dient deze aangevraagd te worden (en zijn er voorwaarden aan gekoppeld), bij de residentiële zorg wordt ze automatisch toegekend.

Bron: Vlaamse zorgverzekering; december 2012

De Mantel- en thuiszorgpremie wordt uitgekeerd door de Vlaamse zorgverzekering aan zwaar zorgbehoevende personen die een financieel duwtje in de rug nodig hebben om hun niet medische kosten te betalen. Dit is een maandelijks bedrag van 130€.

Tabel 10: Overige tegemoetkomingen aan ouderen

	Voorkeursregeling in de ziekteverzekering (65+) (1)		GIB/IGO (65+) (2)		Tegemoetkoming hulp aan bejaarden (65+) (3)	
	#	%	#	%	#	%
Anzegem	1.080	39,99	115	4,26	378	14,13
Avelgem	710	38,07	82	4,40	264	14,13
Deerlijk	924	39,90	119	5,14	298	13,12
Harelbeke	1.971	38,00	223	4,30	738	14,49
Kortrijk	5.670	35,66	1.014	6,38	1.801	11,41
Kuurne	1.147	41,51	158	5,72	465	17,31
Lendeledede	504	42,04	68	5,67	171	14,59
Menen	2.397	36,13	309	4,66	795	12,17
Spiere-Helkijn	111	35,81	12	3,87	22	7,07
Waregem	2.932	41,30	451	6,35	866	12,50
Wervik	1.273	35,12	160	4,41	400	11,18
Wevelgem	2.290	38,77	265	4,49	747	12,90
Zwevegem	1.474	31,95	199	4,31	532	11,72
Totaal	22.483	37,40	3.175	5,28	7.477	12,62
West-Vlaanderen	96.251	38,12	16.562	6,56	28.869	11,64
Vlaanderen	370.154	31,22	58.096	4,90	105.305	8,93

(1) De voorkeursregeling in de ziekteverzekering geeft recht op een betere terugbetaling van geneesmiddelen en geneeskundige verzorging. Bovendien zijn er ook sociale voordelen.

(2) GIB/IGO is een uitkering die toegekend wordt aan bejaarde personen die niet over voldoende financiële middelen beschikken. Deze uitkering dient aangevraagd te worden.

(3) Deze uitkering is er voor 65-plussers met een handicap mits een aantal medische en financiële voorwaarden. De mate van zelfredzaamheid wordt vastgesteld via een medisch onderzoek.

Bron voorkeursregeling in de ziekteverzekering: KSZ (2013); Bron IGO en GIB: Rijksdienst voor pensioenen (2013); Bron tegemoetkoming hulp aan bejaarden: FOD sociale zekerheid (2012)

Vaststellingen

- Bovenstaande cijfers zijn opgemaakt op basis van de domicilie van de 65-plussers. Concreet betekent dit dat in Spiere-Helkijn 7 80-plussers een tussenkomst residentiële zorg hebben ontvangen, terwijl ze nog gedomicilieerd zijn in Spiere-Helkijn.
- 0.05% van de -65 jarigen ontvangt een tussenkomst voor residentiële zorg. Dit % ligt in lijn met de West-Vlaamse en Vlaamse cijfers.
- In de regio hebben 37.40% van de 65-plussers recht op een voorkeursbehandeling in de ziekteverzekering. Op Vlaams niveau krijgt slechts 31.22% van de 65-plussers deze voorkeursregeling.
- Regionaal hebben 5.28% van de 65-plussers een GIB/IGO tussenkomst aangevraagd, waardoor ouderen die niet over voldoende financiële middelen beschikken een extra uitkering krijgen. Dit percentage is minder dan de 6.56% op West-Vlaams niveau, maar hoger dan het Vlaams cijfer van 4.90 .
- De uitkeringen inzake mantel- en thuiszorg en residentiële zorg geven een beeld op het aantal zwaar zorgbehoevenden in de regio, terwijl de GIB/IGO eerder een armoede-indicator is.

c. Ouderen met een beperking

Tabel 11: Financiële tussenkomst voor ouderen met een beperking

mei/14	IVT-IT 65+	THAB	Totaal
Anzegem	30	374	404
Avelgem	34	267	301
Deerlijk	34	284	318
Harelbeke	65	724	789
Kortrijk	207	1.896	2.103
Kuurne	46	484	530
Lendelede	16	183	199
Menen	79	812	891
Spiere-Helkijn	5	24	29
Waregem	101	850	951
Wervik	67	433	500
Wevelgem	66	794	860
Zwevegem	63	497	560
Totaal	813	7.622	8.435

Bron: FOD Sociale Zekerheid, 05/2014

Het totaal aantal 65-plussers met een beperking komt overeen met de som van de ouderen met een inkomensvervangende tegemoetkoming en de ouderen die een tegemoetkoming hulp aan bejaarden krijgen. Deze aantallen kunnen (nog) niet afgezet worden ten opzichte van het aantal ouderen, omdat het aantal 65-plussers van 2014 nog niet gekend is.

Vaststellingen

- De inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) wordt toegekend aan personen die wegens een lichamelijke of psychische handicap niet in staat zijn om een volwaardig inkomen uit arbeid te verweven. Zij kunnen maximaal 1/3 verdienen van wat een valide persoon kan verdienen. Bovendien hebben zij onvoldoende rechten opgebouwd om in aanmerking te komen voor een sociale zekerheidsuitkering.
- De intergratietegemoetkoming (IT) wordt toegekend aan personen die vanwege een vermindering van hun zelfredzaamheid extra kosten hebben. Om deze uitkering te ontvangen wordt nagegaan welke invloed de handicap heeft op de uitvoering van verschillende doordeweekse taken.
- De inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming worden toegekend voor de leeftijd van 65 jaar. Deze ouderen verliezen hun tegemoetkoming niet na hun 65ste verjaardag, behalve wanneer hun situatie wijzigt.
- De tegemoetkoming hulp aan bejaarden is enkel voor 65-plussers.
- De nota 'oud, niet out!' toont dat er in Vlaanderen op vandaag 3125 60-plussers met een beperking door een VAPH voorziening ondersteund worden. Tegen 2020 zal dit aantal oplopen tot 5033. Deze cijfers bewijzen de stijgende levensverwachting van personen met een beperking. De conclusies van de nota worden in dit bestek meegenomen, aangezien deze ook gelden voor de regio Zuid-West-Vlaanderen:
 - In de komende jaren zal een grote groep dagcentrumgebruikers een vraag naar woonondersteuning stellen.
 - De 'tehuizen werkenden' zullen de komende jaren steeds meer met 'structurele thuiszitters' geconfronteerd worden, daar de mensen te oud worden om te werken.
 - De voortschrijdende leeftijd introduceert een toenemende zorgnood, gelinkt aan het ouder worden.

d. Ouderen met een GGZ problematiek

De gezondheidsenquête van de WIV (Operationele Directie Volksgezondheid en Surveillance) is een nationale enquête die voor het eerst in 1997 plaatsvond. In 2013 werd de enquête voor een vijfde keer afgenomen. Onderstaande resultaten dateren van de voorlaatste enquête, van 2008 (resultaten van 2013 worden nog verwerkt door het WIV). De gegevensverzameling via de gezondheidsenquête heeft betrekking op de gezondheidstoestand, medische consumptie, leefstijl, socio-economische status en andere gezondheidsdeterminanten en heeft als doel informatie in te winnen over de algemene gezondheidstoestand van de bevolking en hun gezondheidsbehoeften (bron: WIV).

Het laagste geografische niveau van informatie is op provinciaal niveau. Er werden 3 elementen uit deze enquête gehaald, meer specifiek rond de **mentale gezondheid bij de 65-plussers**: aandeel personen met een depressieve stoornis, aandeel ouderen dat antidepressiva genomen heeft in de voorbije 2 weken en aandeel ouderen dat in de voorbije 2 weken medicatie genomen heeft tegen een psychische stoornis.

Tabel 12: Resultaten gezondheidsenquête 2008

65+	West-Vlaanderen			Vlaanderen		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Depressieve stoornis	4,2	8,4	6,3	4,7	11,5	8,2
Antidepressiva in de voorbije 2 weken	3,4	9	6,2	3,3	6,5	4,9
Medicatie (voorbije 2 weken) tegen psychische stoornissen	10,6	22	16,4	8,6	18,8	13,9

Bron: WIV, Gezondheidsenquête, 2008

Onderstaande tabellen geven informatie weer over ouderen die antidepressiva en antipsychotica gebruiken. Deze cijfers zijn enkel beschikbaar op arrondissementniveau. De cijfers zijn afkomstig van het InterMutualistisch Agentschap (IMA) en geven dus de feitelijke situatie weer.

Tabel 13: Gebruik medicatie bij ouderen

Leeftijdscat.	% gebruikers antidepressiva (berekend tov totaal leeftijdscategorie)									
	Arr. Brugge	Arr. Diksmuide	Arr. Ieper	Arr. Kortrijk	Arr. Oostende	Arr. Roeselare	Arr. Tielt	Arr. Veurne	West-VI	VL
65-79	10,90	11,60	10,50	11,00	11,40	10,50	10,70	11,70	11,00	10,30
80+	16,30	16,50	15,40	15,70	16,50	14,50	15,10	15,00	15,70	14,60

Bron: IMA, 2012

Leeftijdscat.	% gebruikers antipsychotica (berekend tov totaal leeftijdscategorie)									
	Arr. Brugge	Arr. Diksmuide	Arr. Ieper	Arr. Kortrijk	Arr. Oostende	Arr. Roeselare	Arr. Tielt	Arr. Veurne	West-VI	VL
65-79	3,9	4,5	4,1	4,6	2,9	3,6	4,3	2,6	3,8	3,4
80+	8,8	9,5	9,6	9,9	7,7	8	10,8	6,3	8,9	8,8

Bron: IMA, 2012

Tabel 14: Aantal 60-plussers met een actieve zorgperiode in de GGZ

	60+ met actieve zorgperiode
CGG Noord-West-Vlaanderen	147
CGG Largo	174
CGG Prisma	99
CGG Mandel en Leie	134
CGG in Oost-Vlaanderen	10
Totaal West-Vlaamse 60+'ers	564

Bron: Zorg en Gezondheid, EPD-registratiegegevens CGG, 2012

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het aantal West-Vlaamse 60-plussers die een actieve zorgperiode hebben bij de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG). In totaal gaat het om 564 West-Vlaamse 60-plussers die minimaal 1 face-to-face contact hebben gehad bij één van de opgelijste CGG's.

Onderstaande tabel toont het aantal 60-plussers met een actieve zorgperiode in een CGG, naargelang de woonplaats van de cliënt. Merk op dat het aandeel per 1.000 berekend wordt.

Tabel 15: Aantal 60-plussers met actieve zorgperiode per gemeente

Woonplaats	60+ met een actieve zorgperiode in een CGG	
	#	‰
Anzegem	7	1,97
Avelgem	0	0,00
Deerlijk	1	0,34
Harelbeke	5	0,73
Kortrijk	37	1,84
Kuurne	8	2,25
Lendelede	3	1,94
Menen	10	1,16
Spiere-Helijn	0	0,00
Waregem	11	1,18
Wervik	6	1,25
Wevelgem	9	1,15
Zwevegem	6	1,00
Totaal Zuid-West-Vlaanderen	103	1,32
West-Vlaanderen	564	1,73

Bron: Zorg en Gezondheid, EPD-registratiegegevens CGG, 2012 en Rijksregister, 01.01.2013

Verwerking: SSP

Vaststelling

- Het aandeel ouderen dat in West-Vlaanderen aangeeft dat ze een depressieve stoornis hebben ligt 2% lager dan in Vlaanderen. Anderzijds blijkt uit de tabel dat 6.2% van de ouderen in West-Vlaanderen antidepressiva gebruiken, tegenover 4.9% in Vlaanderen. De bevraging peilt naar het

gebruik van andere medicatie tegen psychische stoornissen. Ook hier blijkt dat 16.4% van de West-Vlaamse ouderen medicatie gebruiken tegen psychische stoornissen, tegenover 13.9% van de Vlaamse ouderen.

- De cijfers van het IMA tonen voor het arrondissement Kortrijk ten aanzien van Vlaanderen voornamelijk een hoger gebruik voor antidepressiva bij de 80-plussers en een hoger gebruik voor antipsychotica bij zowel de 65- als de 80-plussers.
- De cijfers van het IMA wijzen op een hoger gebruik van antidepressiva, terwijl de gezondheidsenquête aangeeft dat ouderen meer gebruik maken van antipsychotica.
- De thuiszorgdiensten geven aan dat het aantal ouderen met een verslavingsproblematiek stijgende is. Deze groep ouderen vergt een specifieke aanpak.

e. Ouderen met verhoogde kans op (kans)armoede

Onderstaande kaarten zijn afkomstig van de kansarmoedeatlas van 2010 en geeft een aantal indicatoren weer rond kwetsbare ouderen.

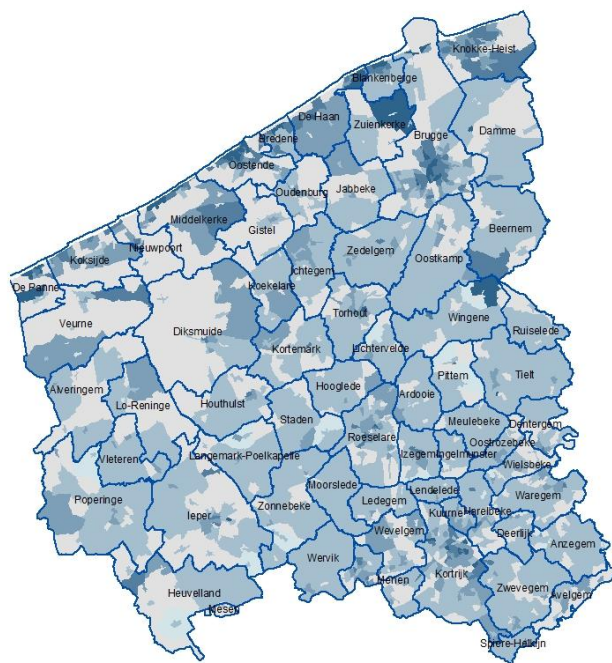
Vooreerst zijn er de gescheiden 60-plussers. Zij vormen een kwetsbare groep omdat uit onderzoek van professor Verté blijkt dat gescheiden 60+ een minder uitgebreid sociaal netwerk hebben en minder vaak contacten met hun familieleden en burens hebben.

Daarnaast zijn ook de ouderen die een appartement huren een kwetsbare groep. Ouderen die geen eigendom verworven hebben en bijgevolg huur moeten betalen, maken een kwetsbare groep uit.

Een derde en laatste indicator betreft de 60+ die wonen in een buurt met veel verhuisbewegingen onder de ouderen. Ouderen die wonen in buurten waar er een hoge verhuismobiliteit is, hebben minder kans op een uitgebreid netwerk: er kan geen stabiele leefomgeving uitgebouwd worden. Er wordt ook minder geïnvesteerd in de woningen en in de buurt.

Deze 3 indicatoren samen vormen één schaal om buurten te detecteren waar er een verhoogd risico is om kwetsbare ouderen terug te vinden: er wordt een gemiddelde genomen van deze 3 indicatoren en de 15% 'slechtst' scorende buurten worden als buurten bestempeld waar er een verhoogd risico is op kwetsbare ouderen.

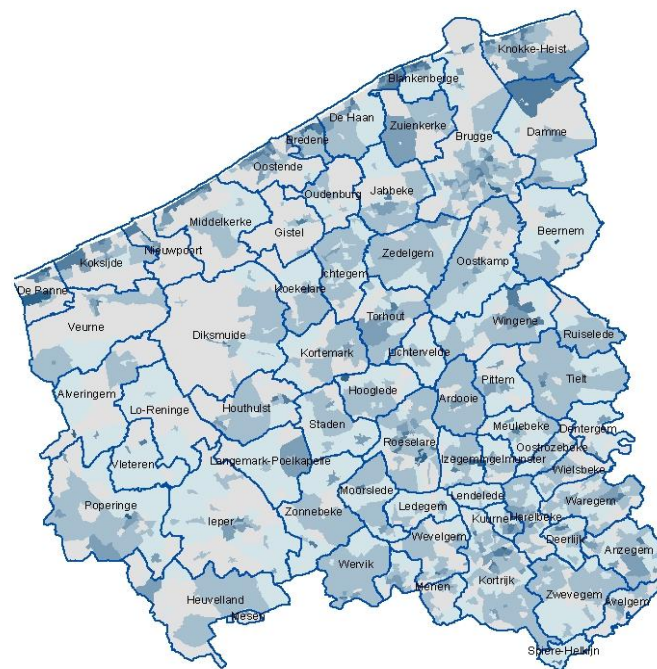
Kaart 5: Percentage gescheiden 60-plussers

% Gescheiden 60-plussers

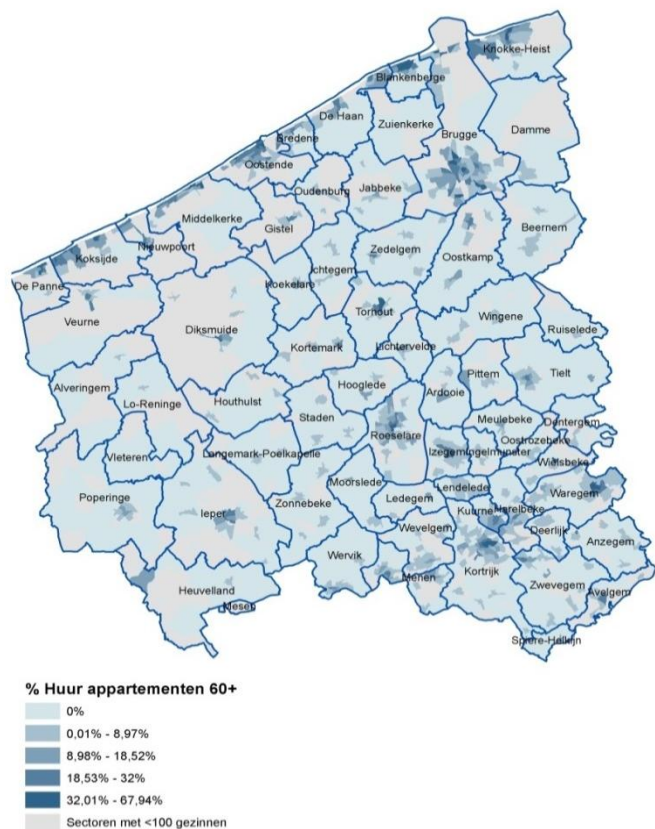
Kaart 6: Percentage woonstabiliteit bij 60-plussers

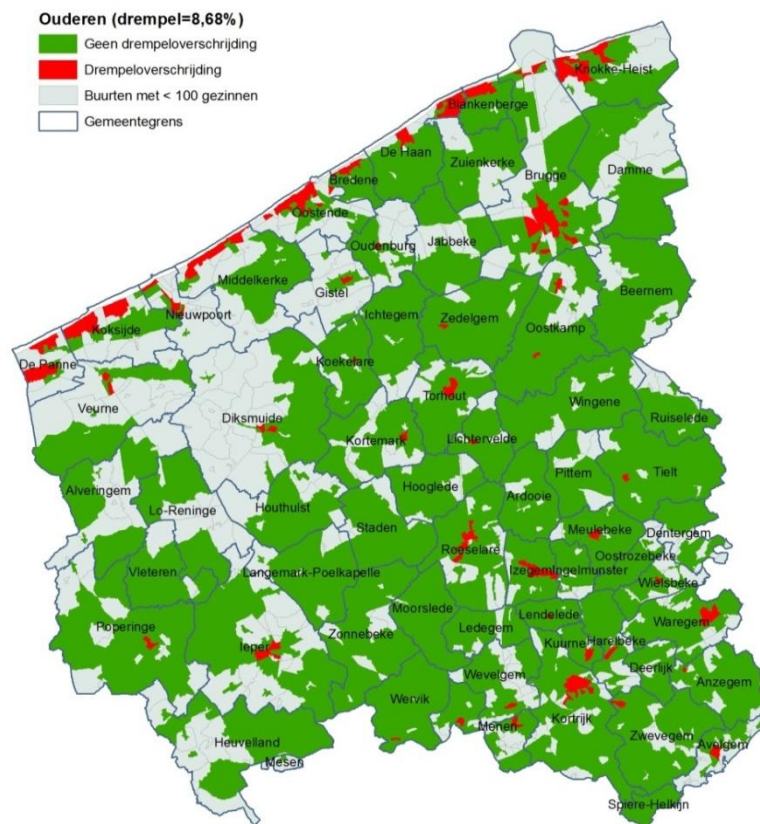
% Woonstabiliteit 60+

Kaart 7: Percentage huur appartementen 60-plussers

Kaart 8: Drempeloverschrijding kansarmoede

Vaststellingen

- Er zijn voornamelijk in Kortrijk, Waregem en Menen een aantal buurten met een verhoogde kans op armoede bij de oudere bevolking.
- De regio Zuid-West-Vlaanderen telt 3175 of 5.28% 65-plussers die recht hebben op een GIB/IGO. Deze uitkering wordt aangevraagd door ouderen die niet over voldoende financiële middelen beschikken om hun kosten te betalen.

f. Ouderen met dementie

Tabel 16: Prognoses omtrent ouderen met dementie

	Op basis van de prognoses geldt voor 2018:				
	10% van de 65+	20% van de 80+	40% van de 90+	70% van de demen-terenden woont thuis	30% van de demen-terenden woont niet thuis
Anzegem	289	167	50	203	87
Avelgem	192	128	43	135	58
Deerlijk	236	147	49	165	71
Harelbeke	547	294	80	383	164
Kortrijk	1.619	1.070	404	1.133	486
Kuurne	294	178	60	205	88
Lendelede	124	78	27	87	37
Menen	690	427	162	483	207
Spiere-Helkijn	32	17	3	23	10
Waregem	765	426	126	536	230
Wervik	393	230	79	275	118
Wevelgem	637	376	120	446	191
Zwevegem	479	284	88	335	144
Totaal	6.298	3.822	1.292	4.409	1.889
West-Vlaanderen	26.896	16.034	5.465	18.827	8.069

Bron prognoses: JanusII (zie uitleg onder '1.3 Prognoses')

Uit cijfers van minster van Welzijn Vandeuren blijkt dat circa 10% van de 65+, 20% van de 80+ en 40% van de 90+ dementerend zijn. Daarenboven blijkt dat circa 70% van de dementerenden thuis wonen (en bijgevolg 30% niet thuis woont).

Onderstaande tabel geeft informatie weer over ouderen die middelen tegen dementie gebruiken. Deze cijfers zijn enkel beschikbaar op arrondissementsniveau. Deze cijfers zijn afkomstig van het InterMutualistisch Agentschap en geven dus de feitelijke situatie weer.

Tabel 17: Gebruik medicatie tegen dementie

Leeftijdscat.	% gebruiken middelen tegen dementie (berekend tov totaal leeftijdscategorie)									
	Arr. Brugge	Arr. Diksmuide	Arr. Ieper	Arr. Kortrijk	Arr. Oostende	Arr. Roeselare	Arr. Tielt	Arr. Veurne	West-VI	VL
65-79	0,27	0,29	0,16	0,35	0,40	0,30	0,35	0,45	0,32	0,26
80+	4,96	6,01	4,16	5,65	6,87	4,75	6,17	6,93	5,55	5,07

Bron: IMA, 2012

Vaststelling

- De prognoses tonen aan dat er tegen 2018 meer dan 6000 personen met dementie zullen zijn in onze regio. Hiervan zullen ongeveer 4400 personen thuis wonen en zal er residentiële opvang nodig zijn voor meer dan 1800 personen met dementie.
- De IMA gegevens tonen aan dat 0.35% of 147 van de 65-76 jarigen en 5.65% of 1024 van de 80-plussers medicatie tegen dementie innemen. Hiermee doet Zuid-West-Vlaanderen iets minder goed dan Vlaanderen, waar respectievelijk 0.26% en 5.07% medicatie tegen dementie gebruiken.

g. Ouderen met nood aan palliatieve ondersteuning

Tabel 18: Ondersteuning van de palliatieve zorg in de thuiszorg en thuiszorgvervangende zorgsettings door de multidisciplinaire begeleidingsequipe voor palliatieve verzorging in Zuid-West-Vlaanderen

	Aantal dossiers							
	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Begeleidingen	426	417	398	350	353	386	363	307
Infovragen	81	36	68	58	53	34	41	26

Tabel 19: Geslacht van de patiënten

Aantal patiënten naar geslacht																
Aantal patiënten	2013	2013	2012	2012	2011	2011	2010	2010	2009	2009	2008	2008	2007	2007	2006	2006
Man	236	55.40%	207	49.60%	203	51%	179	51.14%	172	48.73%	216	55.96%	206	56.75%	167	54.40%
Vrouw	190	44.60%	210	50.40%	195	49%	171	48.86%	181	51.27%	170	44.04%	157	43.25%	140	45.60%
Totaal	426		417		398		350		353		386		363		307	

Tabel 20: Patiënten per leeftijdsgroep

Aantal patiënten per leeftijdsgroep								
Aantal patiënten per leeftijd	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
0-9 jaar		2					1	
10-19 jaar	1	2						
20-29 jaar		1	1		1		2	1
30-39 jaar	4	7	12	5	6	4	5	5
40-49 jaar	21	24	23	16	19	24	28	22
50-59 jaar	68	62	62	44	47	58	53	46
60-69 jaar	97	83	81	74	71	90	76	58
70-79 jaar	117	108	112	105	109	103	118	86
80-89 jaar	100	93	84	92	79	88	68	72
90-99 jaar	18	34	23	13	21	19	12	16
> 100 jaar		1		1				1
Totaal	426	417	398	350	353	386	363	307

Tabel 21: Gezinssituatie patiënten

Gezinssituatie								
	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Alleenwonend	82	85	62	63	50	67	60	57
Wonend in gemeenschap	15	13	23	33		2	2	2
Samenwonend met andere(n)	53	71	39	21	72	63	56	15
Samenwonend met echtgen/partner	276	248	274	233	231	253	245	233
Totaal	426	417	398	350	353	386	363	307

Tabel 22: Aanmelders van patiënten bij palliatieve zorg

Aanmelders								
	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Andere	3	4	3	3	2	1	2	2
Apotheek								
Thuiszorger	2	4	3	2	2	3	2	2
Huisarts	113	108	115	72	96	108	99	87
Maatschappelijk werker OCMW	2	2	2		1	2		1
Maatschappelijk werker WZC	2		1	1	2			4
Maatschappelijk werker ziekenfonds	7	5	7	2	3	6	6	6
Maatschappelijk werker ziekenhuis	10	9	7	14	13	8	8	10
Instelling personen met handicap	3	1			1	1		
Palliatief supportteam	185	180	153	147	127	146	111	102
Palliatieve eenheid	6	1	3	3	3	5	4	2
Directe omgeving	51	54	56	51	41	55	64	48
Patiënt	6	2	3	5	3	6	4	1
Samenwerkingsinitiatief								1
Sociale diensten								
Verpleegkundige RVT	15	25	22	21	32	29	24	17
Verpleegkundige thuis	16	17	15	25	23	15	30	14
Verpleegkundige ziekenhuis	1	2	7	1	2		1	2

Specialist	4	3	1	3	2	1	8	7
Totaal	426	417	398	350	353	386	363	307

Tabel 23: regionale verdeling van de patiënten

Woonplaats van de patiënt								
Gemeente	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Anzegem	20	21	21	19	13	15	20	12
Avelgem	10	6	14	10	17	9	14	10
Deerlijk	26	12	9	18	15	17	14	11
Harelbeke	36	39	49	43	30	31	29	19
Kortrijk	125	124	114	95	104	116	110	101
Kuurne	29	14	16	14	13	14	18	13
Lendelede	3	7	4	1	3	3	2	2
Menen	40	43	54	32	36	47	34	41
Spiere-Helkijn	0	1	4	6	1	0	0	1
Waregem	45	49	34	31	39	40	46	29
Wervik	11	11	8	15	15	15	17	19
Wevelgem	42	46	37	25	32	41	32	31
Wielsbeke	8	9	9	8	9	5	7	7
Zwevegem	30	35	25	32	26	26	15	11

Vaststellingen

- De laatste jaren wordt jaarlijks voor ongeveer 400 patiënten ondersteuning gevraagd bij de multidisciplinaire begeleidingsequipes.
- 77,9% van de patiënten waarvoor een begeleiding wordt opgestart door de begeleidingsequipes zijn 60-plussers.
- 1 op 5 van de patiënten is alleenwonend.
- De aanmelding gebeurt in 26.5% door de huisarts en door 43.6% door het palliatief supportteam van het ziekenhuis.
- In 60.8% van de aanvragen verblijft de patiënt thuis op het moment van de vraagstelling. In 28.9% van de gevallen verblijft de patiënt in het ziekenhuis en in 8.2% van de gevallen verblijft de patiënt in een woonzorgcentrum.
- Het overlijden van de patiënt is de hoofdreden van het einde van de begeleiding. In 28.8% van de gevallen stopt de begeleiding doordat de patiënt getransfereerd wordt naar een ziekenhuis, een palliatieve eenheid of een woonzorgcentrum.

- In 78% van de hulpvragen is de nood aan psychosociale ondersteuning één van de hoofdredenen om een begeleiding op te starten.

h. Ouderen met het statuut van persoon met chronische aandoening

Het statuut van persoon met een chronische aandoening geeft een aantal automatische voordelen, zoals de derdebetalersregeling of een vermindering van het grensbedrag van het persoonlijk aandeel in het kader van de maximumfactuur. Het statuut wordt ofwel automatisch toegekend, ofwel op basis van een medisch getuigschrift dat aan het ziekenfonds wordt bezorgd.

3. Wonen en huisvesting

a. Zelfstandig wonende ouderen

Tabel 24: Huurders en eigenaars

Huishoudens 2013	Huurder 65+		Eigenaar 65+	
	#	% (1)	#	% (1)
Anzegem	298	17,54	1.400	82,40
Avelgem	318	26,52	877	73,14
Deerlijk	301	20,69	1.154	79,31
Harelbeke	751	22,35	2.604	77,50
Kortrijk	2.977	29,70	7.038	70,23
Kuurne	431	25,10	1.282	74,67
Lendelede	141	18,58	618	81,42
Menen	1.276	30,65	2.869	68,92
Spiere-Helkijn	72	32,43	150	67,57
Waregem	1.264	27,66	3.296	72,14
Wervik	616	26,71	1.682	72,94
Wevelgem	775	20,51	3.002	79,44
Zwevegem	731	25,15	2.172	74,74
Totaal	9.951	26,08	28.144	73,76
West-Vlaanderen	46.057	28,31	116.153	71,39

(1) Berekend tov het aantal huishoudens met een 65+ als referentiepersoon

Opm.: van een aantal huishoudens is niet geweten of ze al dan niet eigenaar zijn van hun woning (0,3% van de West-Vlaamse bevolking)

Bron: Rijksregister, 01.01.2013 en kadaster, 2013

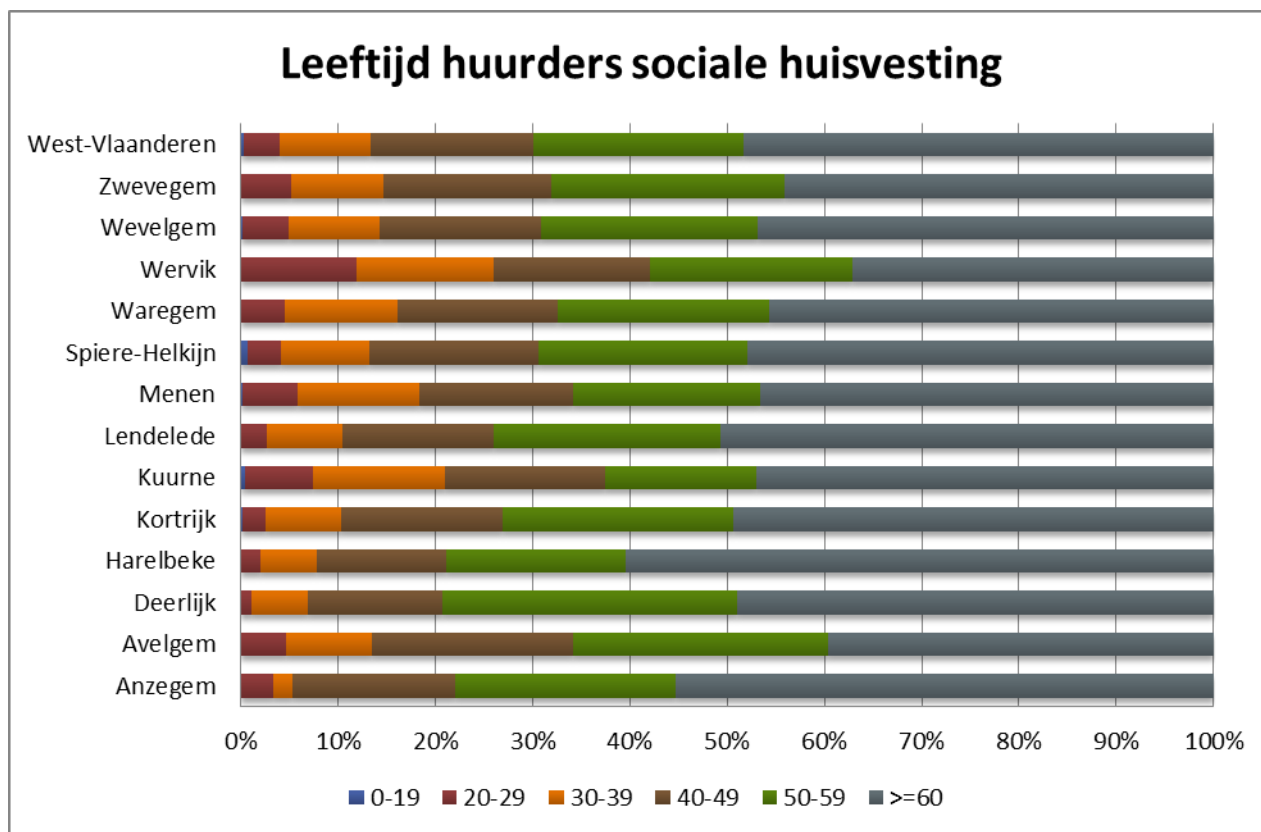
Tabel 25: Ouderen in sociale huisvesting

2012	Leeftijd huurders sociale huisvesting						Totaal
	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	>=60	
Anzegem		5	3	25	34	83	151
Avelgem		14	27	63	80	121	306
Deerlijk		2	11	26	57	92	189
Harelbeke		11	33	76	104	343	568
Kortrijk	3	52	175	369	526	1.100	2.226
Kuurne	2	34	66	80	76	229	488
Lendelede		2	6	12	18	39	78
Menen	2	80	179	225	274	663	1.424
Spiere-Helkijn	1	5	13	25	31	69	145
Waregem		43	112	158	208	439	961
Wervik		101	119	136	176	314	847
Wevelgem	1	33	64	114	152	322	687
Zwevegem		49	91	165	230	423	959
West-Vlaanderen	64	1.014	2.594	4.602	5.931	13.278	27.489

Bron: VMSW, 2012

Bovenstaande tabel en onderstaande grafiek toont de leeftijdsverdeling van de huurders die een sociale woning huren van een sociale huisvestingsmaatschappij. De SVK-woningen en OCMW-woningen zijn niet opgenomen in dit overzicht. Om dubbele tellingen te vermijden (eenzelfde huurder kan in de loop van het jaar bv. een woning huren in Anzegem en later op het jaar iets huren in Kortrijk), wordt geen som gemaakt van de gemeenten in de regio. Uit deze cijfers kunnen we halen dat 49.93% van de sociale huisvesting aan ouderen verhuurd wordt. In totaal gaat het om 4237 woningen die door 60-plussers gehuurd worden.

Kaart 9: Leeftijd huurders sociale huisvesting

Vaststelling

- Binnen Zuid-West-Vlaanderen is 26.08% van de 65-plussers geen eigenaar van zijn woning. We doen iets beter dan West-Vlaanderen waar 28.31% van de ouderen geen eigenaar is van een eigen woning. Kortrijk (29.70%), Menen (30.65%) en Spiere-Helkijn (32.43%) tellen het meest aantal huurders.
- In Zuid-West-Vlaanderen zijn 49.93% van de sociale huurwoningen verhuurd aan 60-plussers.

b. Residentieel wonende ouderen

Tabel 26: Residentieel wonende ouderen

	65+ in residentiële setting		80+ in residentiële setting	
	#	% (1)	#	% (2)
Anzegem	150	5,55	127	16,24
Avelgem	116	6,22	95	15,01
Deerlijk	133	5,74	114	17,35
Harelbeke	152	2,93	123	8,67
Kortrijk	1.337	8,41	996	19,02
Kuurne	178	6,44	141	17,78
Lendelede	83	6,92	70	19,44
Menen	562	8,47	421	20,35
Spiere-Helkijn	0	0,00	0	0,00
Waregem	309	4,35	223	11,45
Wervik	240	6,62	188	16,77
Wevelgem	318	5,38	253	15,15
Zwevegem	218	4,72	173	12,83
Totaal Z-W-VI	3.796	6,31	2.924	16,13
Dentergem	199	12,82	153	27,92
Wielsbeke	56	3,64	46	10,38
West-Vlaanderen	13.471	5,34	10.279	13,65

(1) Berekend tov het aantal 65+

(2) Berekend tov het aantal 80+

Bron: Rijksregister, 01.01.2013: personen gedomicilieerd in een gemeenschap/tehuis (voornamelijk personen gedomicilieerd in een woonzorgcentrum, maar hier behoren ook kloosters of andere gemeenschappen toe).

Vaststelling

- 6.31% van de 65-plussers in onze regio woont in een residentiële setting. Dit ligt hoger dan in West-Vlaanderen. We zien dezelfde vaststelling voor de 80-plussers, waar 16% in een residentiële setting verblijft, tegenover 13.65% in West-Vlaanderen.
- Deze tabel bevat enkel de cijfers van de ouderen die in een WZC gedomicilieerd zijn, dus niet alle personen die er verblijven.

4. Resultaten ouderenbehoeftenonderzoek West-Vlaanderen

Het ouderenbehoeftenonderzoek werd ontwikkeld door de VUB, de Hogeschool Gent en de provincie West-Vlaanderen om lokale besturen cijfermatig te ondersteunen bij de opmaak van hun ouderenbeleidsplan. De vragenlijst omvat thema's zoals huisvesting, buurtkenmerken, mobiliteit, eenzaamheid, onveiligheid, hulpverlening, gezondheid, maatschappelijke participatie,... waarop een lokaal bestuur haar beleid op zou kunnen baseren. De enquêtes werden afgenomen bij 60-plussers door middel van een aselechte steekproef.

In onderstaande resultaten bundelen we de resultaten van alle West-Vlaamse gemeenten die de enquêtes na 1 januari 2008 afgenomen hebben. Het betreft 10 gemeenten: Brugge (755 respondenten), Knokke (403 respondenten), Jabbeke (427 respondenten), Kortrijk (657 respondenten), Deerlijk (354 respondenten), Wevelgem (468 respondenten), Diksmuide (430 respondenten), Hoogdele (410 respondenten), Ardoos (415 respondenten) en Moorslede (413 respondenten). In totaal zijn er 4.732 respondenten opgenomen in onderstaande tabellen.

a. Verhuisgeneigdheid

Deze tabel geeft weer of ouderen hun woning willen aanpassen en of ze geneigd zijn om te verhuizen. Hoe positiever zij staan ten opzichte van de stellingen hoe hoger de score, met een maximum van 5.

Tabel 27: Verhuisgeneigdheid

	60-69	70-79	80+	Totaal
Woning laten zoals ze is	3,67	3,44	3,42	3,54
Woning aanpassen	2,78	2,47	2,43	2,60
Verhuizen naar aangepaste woonvorm	1,87	1,68	1,64	1,76
Verhuizen naar rusthuis/ rvt	1,47	1,49	1,66	1,52
Verhuizen naar aangepaste bejaardenwoning in de buurt	1,66	1,60	1,60	1,63
Inwonen bij kinderen	1,33	1,34	1,49	1,37
Samenwonen met een aantal senioren, met gescheiden woonvertrekken	1,53	1,40	1,43	1,46
Zelfstandig thuiswonend	3,59	3,22	3,11	3,36
Verhuizen naar serviceflat	2,14	2,00	1,89	2,04

Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Vaststellingen

- De resultaten wijzen uit dat hoe ouder iemand wordt, hoe minder men geneigd is om aanpassingen door te voeren aan de woning.
- De bevraging toont aan dat de ouderen tevreden zijn met hun woning zoals deze op vandaag is ingericht.
- Wanneer we de verhuisgeneigdheid bekijken, zien we dat de verhuisgeneigdheid naar een aangepaste woonvorm afneemt met de leeftijd. Enkel de intentie om te verhuizen naar een rusthuis of RVT stijgt lichtjes met het toenemen van de leeftijd.
- Het inwonen bij de kinderen en het samenwonen met een aantal senioren wordt het minst van al positief onthaald bij de 80-plussers.
- Het liefst blijven ouderen zelfstandig thuis wonen, al neemt de score af met de leeftijd. Het verhuizen naar een serviceflat wordt iets positiever aanzien dan de andere mogelijkheden.
- De meeste scores bevinden zich onder de 2, wat betekent dat ouderen weinig geneigd zijn om te verhuizen.

b. Zorgafhankelijkheid

Tabel 28: Zorgafhankelijkheid

%		60-64	65-69	70-74	75-79	80+	Totaal
Hulp voor persoonlijke verzorging	Ja	2,70	4,90	5,20	13,00	32,30	10,80
	Nee	97,30	95,10	94,80	87,00	67,70	89,20
Hulp voor huishouden	Ja	10,5	14,1	16,7	31,3	50,6	23,2
	Nee	89,5	85,9	83,3	68,8	49,4	76,8
Hulp voor persoonlijke verplaatsingen	Ja	5,3	6,8	11	21,5	47,2	17,1
	Nee	94,7	93,2	89	78,5	52,8	82,9

Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Vaststellingen

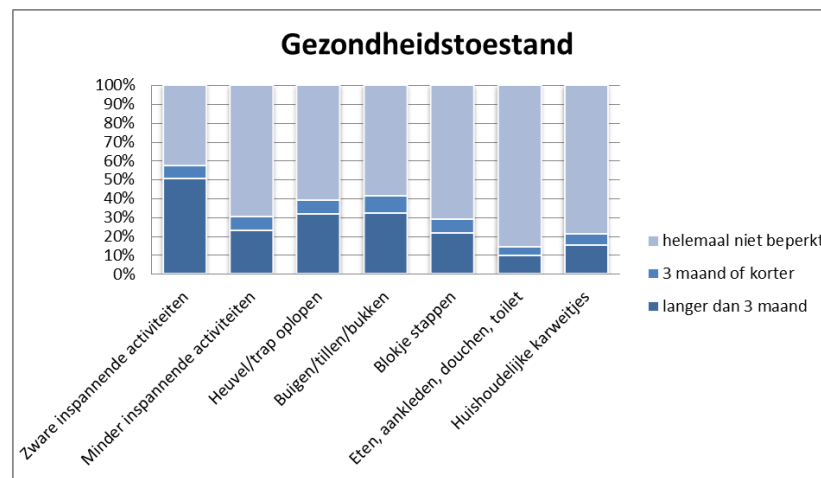
- Circa 10% van de ouderen gebruikt hulp voor persoonlijke verzorging. Bij de 80-plussers is dat reeds één op drie.
- Bijna een kwart van de ouderen gebruikt hulp voor het huishouden. Bij de 80-plussers is dat reeds 50%.
- 17% van de ouderen gebruikt hulp voor persoonlijke verplaatsingen. Ook hier zien we dat bijna de helft van de 80-plussers er gebruik van maakt.
- Vanaf de leeftijd van 75 jaar neemt de zorgafhankelijkheid sterk toe, om vervolgens opnieuw sterk toe te nemen vanaf 80 jaar.

c. Gezondheidstoestand

Kaart 10: Inschatting van de gezondheidstoestand

Tabel 29: Inschatting van de gezondheidstoestand

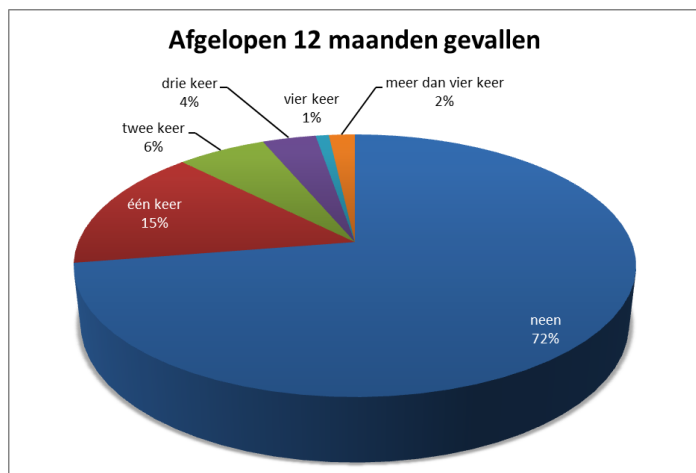
Bron: Ouderenbehoefteonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Vaststellingen

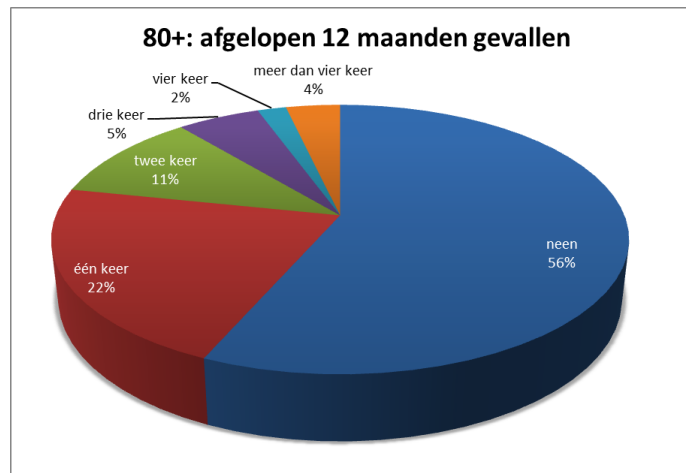
- Bijna de helft van de ouderen zegt over een goede gezondheid te beschikken, terwijl 28% van de ouderen zegt over geen goede gezondheid te beschikken.
- De meeste problemen zien we bij 'zware inspannende activiteiten', waar ruim de helft van de ouderen zich al langer dan 3 maand beperkt voelt. Ruim 40% ondervindt helemaal geen beperkingen. Bij de 80-plussers is dit beperkt tot 20%.
- 86% ervaart geen problemen bij het eten, aankleden, douchen en naar toilet gaan (dagelijkse activiteiten). Bij de 80-plussers ervaart slechts 70% geen problemen.
- Bijna 80% ervaart geen beperkingen bij huishoudelijke karweitjes. Bij de 80-plussers ervaart 60% geen problemen met huishoudelijke karweitjes.
- Een substantieel aandeel van de ouderen maakt een verkeerde inschatting van de eigen gezondheidstoestand. Vaak schat men die beter in dan ze in werkelijkheid is, wat blijkt uit een analyse van het profiel van de WOP-ers binnen AZ Groeninge.

d. Valpreventie

Kaart 11: Valpreventie 60-plussers

Kaart 12: valpreventie 80-plussers

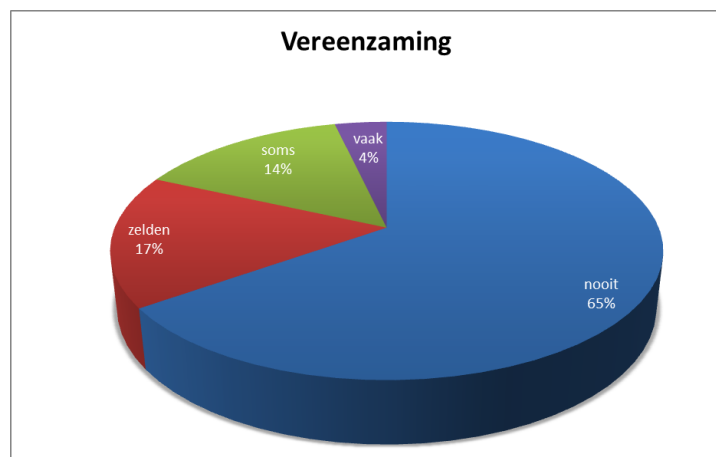
Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Vaststellingen

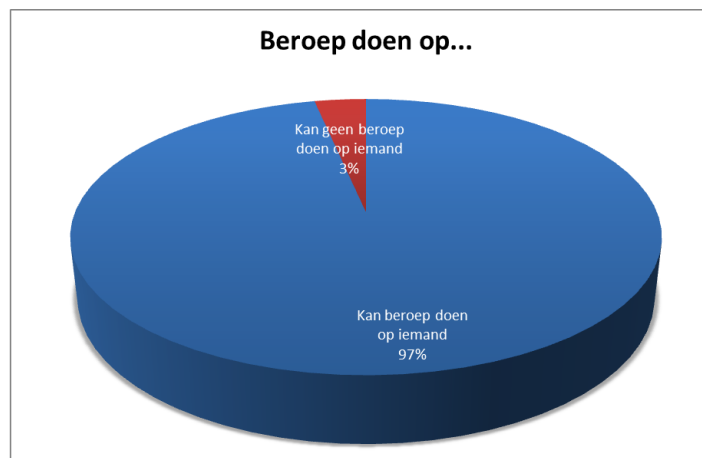
- We zien dat 72% van de bevroegde ouderen in de afgelopen 12 maanden niet gevallen is. 15% is één keer gevallen. 13% is minstens twee keer gevallen in de afgelopen 12 maanden.
- bij de **80-plussers** zien we een andere verhouding. Iets meer dan de helft van de 80-plussers is de afgelopen 12 maanden niet gevallen. 22% is één keer gevallen. Een even groot aandeel is minstens 2 keer gevallen in de afgelopen 12 maanden.

e. Sociaal netwerk

Kaart 13: Vereenzaming bij 60-plussers

Kaart 14: Sociaal netwerk bij de 60-plussers

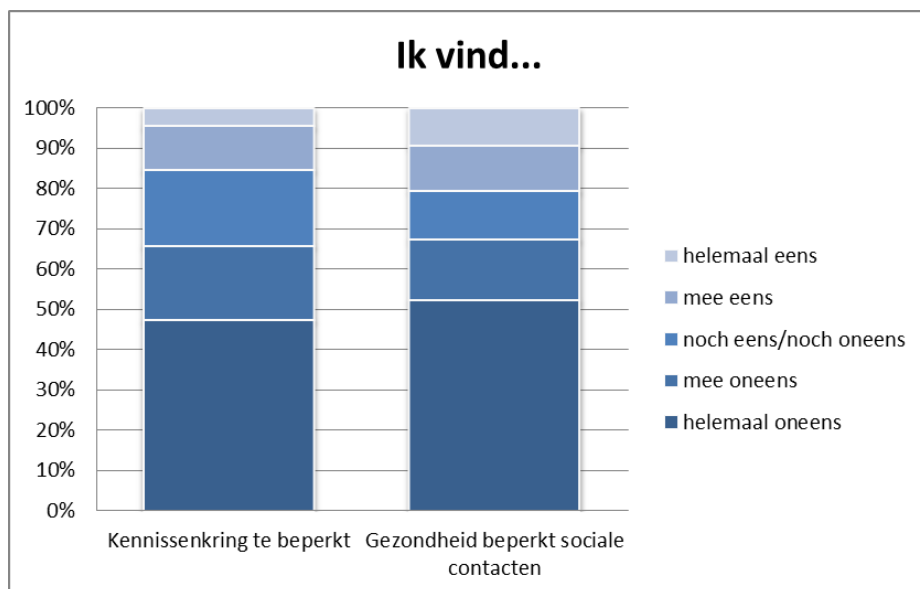

Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

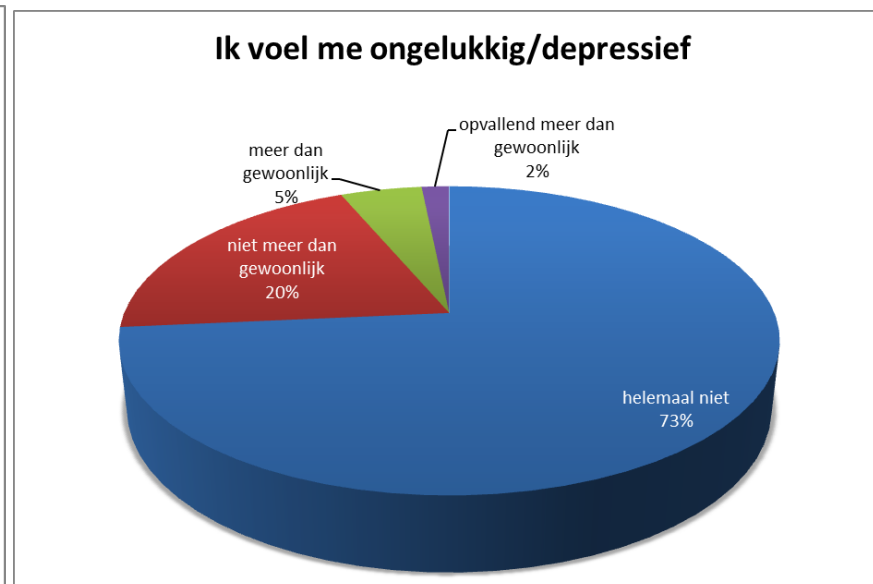
Tabel 30: Cijfers omtrent eenzaamheid

	Eenzaamheid			
	60-69	70-79	80+	Totaal
Nooit tot zelden	85,54	81,37	73,42	81,79
Soms tot vaak	14,46	18,63	26,58	18,21
Totaal	100,00	100,00	100,00	100,00

Tabel 31: Sociaal netwerk van de 60-plussers

Kaart 15: Welbevinden van de 60-plusser

Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Tabel 32: Lidmaatschap vereniging

	Lidmaatschap vereniging			
	60-69	70-79	80+	Totaal
Geen lid	9,70	8,20	12,20	9,60
1 t.e.m. 3 verenigingen	61,70	64,40	66,10	63,50
4 verenigingen of meer	28,60	27,40	21,70	26,90
Totaal	100,00	100,00	100,00	100,00

Bovenstaande tabel toont van hoeveel verenigingen ouderen lid zijn. Uit deze tabel kan men afleiden dat, hoe ouder men wordt, hoe vaker men het aantal lidmaatschappen vermindert. Bij de 60 tot 69-jarigen zien we dat 28,6% lid is van 4 of meer verenigingen, 61,7% is lid van 1 tot 3 verenigingen en 9,7% is nergens lid van. Bij de 80-plussers zien we dat 12,20% bij geen enkele vereniging nog lid is en dat het aantal ouderen dat lid is van 4 of meer verenigingen gedaald is tot 21,70%.

Vaststellingen

- De meeste ouderen **kunnen beroep doen op iemand** indien ze hulp nodig hebben. Bij 3% van de ouderen is dit echter niet het geval en kunnen op niemand terugvallen.
- 65% van de ouderen geeft aan zich nooit **eenzaam** te voelen. 17% van de ouderen voelt zich zelden eenzaam. 14% voelt zich soms eenzaam en 4% voelt zich vaak eenzaam. Wanneer we de eenzaamheidsgevoelens naar leeftijd bekijken, zien we dat vooral 80-plussers zich eenzaam voelen. Ruim een kwart van de 80-plussers voelt zich soms tot vaak eenzaam.
- Circa 15% van de ouderen vindt dat zijn/haar kennissenkring te beperkt is. 20% zegt dat de gezondheid de sociale contacten beperkt.
- Bijna drie kwart van de ouderen antwoordt dat zij zich helemaal niet ongelukkig of depressief voelen. 20% antwoordt dat zij zich niet meer dan gewoonlijk depressief voelen. 5 % voelt zich meer dan gewoonlijk ongelukkig/depressief en 2% antwoordt dat zij zich opvallend meer dan gewoonlijk ongelukkig/depressief voelen.
- De resultaten tonen aan dat hoe ouder men wordt, hoe vaker met het aantal lidmaatschappen vermindert.

5. Zorgaanbod

a. Huisartsen en apothekers

Tabel 33: Aantal huisartsen en apothekers

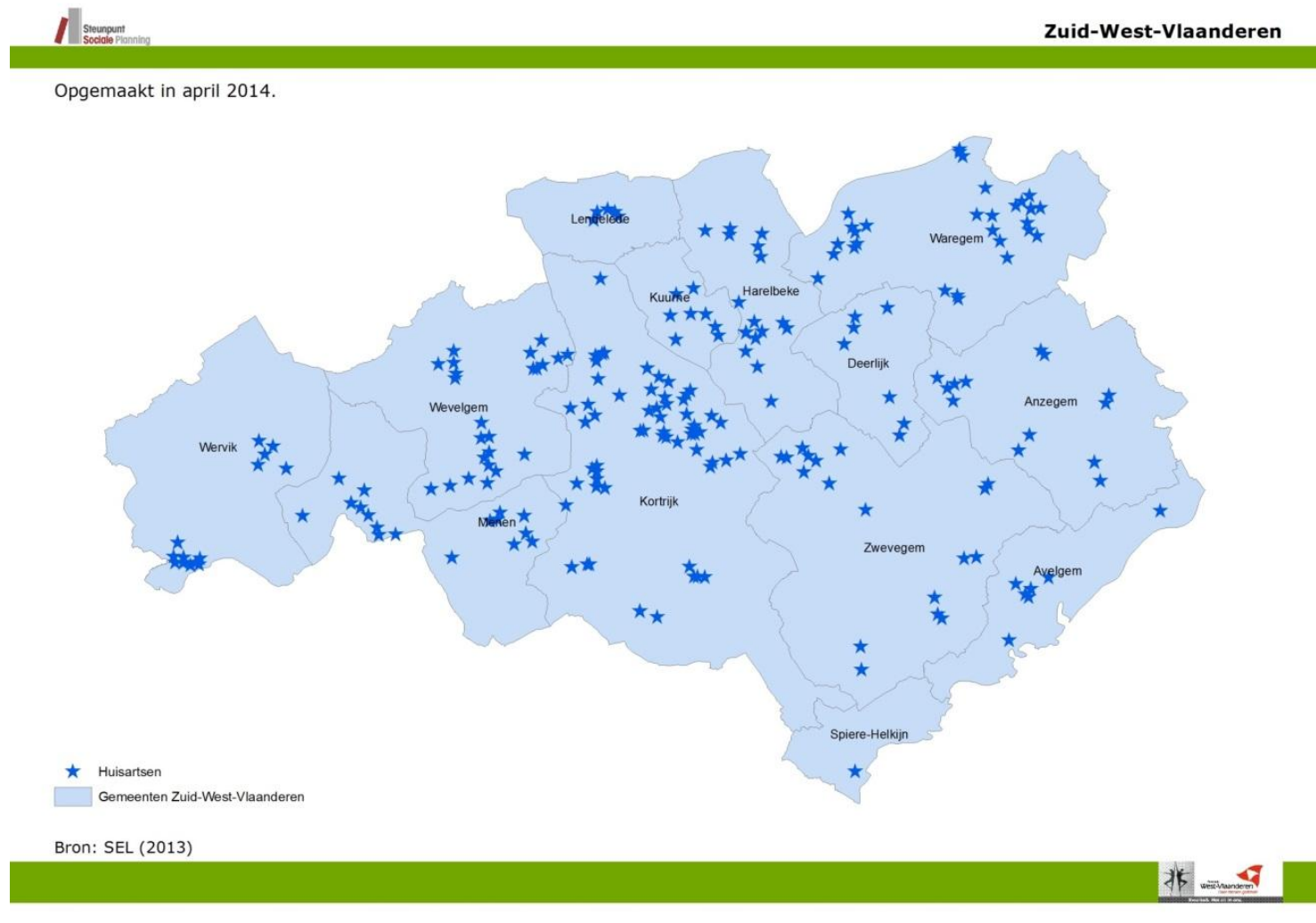
2013	Aantal inwoners	Huisartsen		Apothekers	
		#	‰	#	‰
Anzegem	14.474	15	1,04	6	0,41
Avelgem	9.687	9	0,93	4	0,41
Deerlijk	11.551	8	0,69	5	0,43
Harelbeke	27.132	21	0,77	12	0,44
Kortrijk	75.623	68	0,90	41	0,54
Kuurne	13.090	12	0,92	5	0,38
Lendelede	5.744	8	1,39	2	0,35
Menen	33.111	25	0,76	18	0,54
Spiere-Helkijn	2.130	1	0,47	1	0,47
Waregem	37.031	38	1,03	15	0,41
Wervik	18.434	16	0,87	7	0,38
Wevelgem	31.165	25	0,80	13	0,42
Zwevegem	24.250	24	0,99	9	0,37
Totaal	303.422	270	0,89	138	0,45
West-Vlaanderen	1.176.995	1.091	0,93	542	0,46

Bron inwoners: Rijksregister, 01.01.2013

Bron apothekers en huisartsen: SEL, 2013

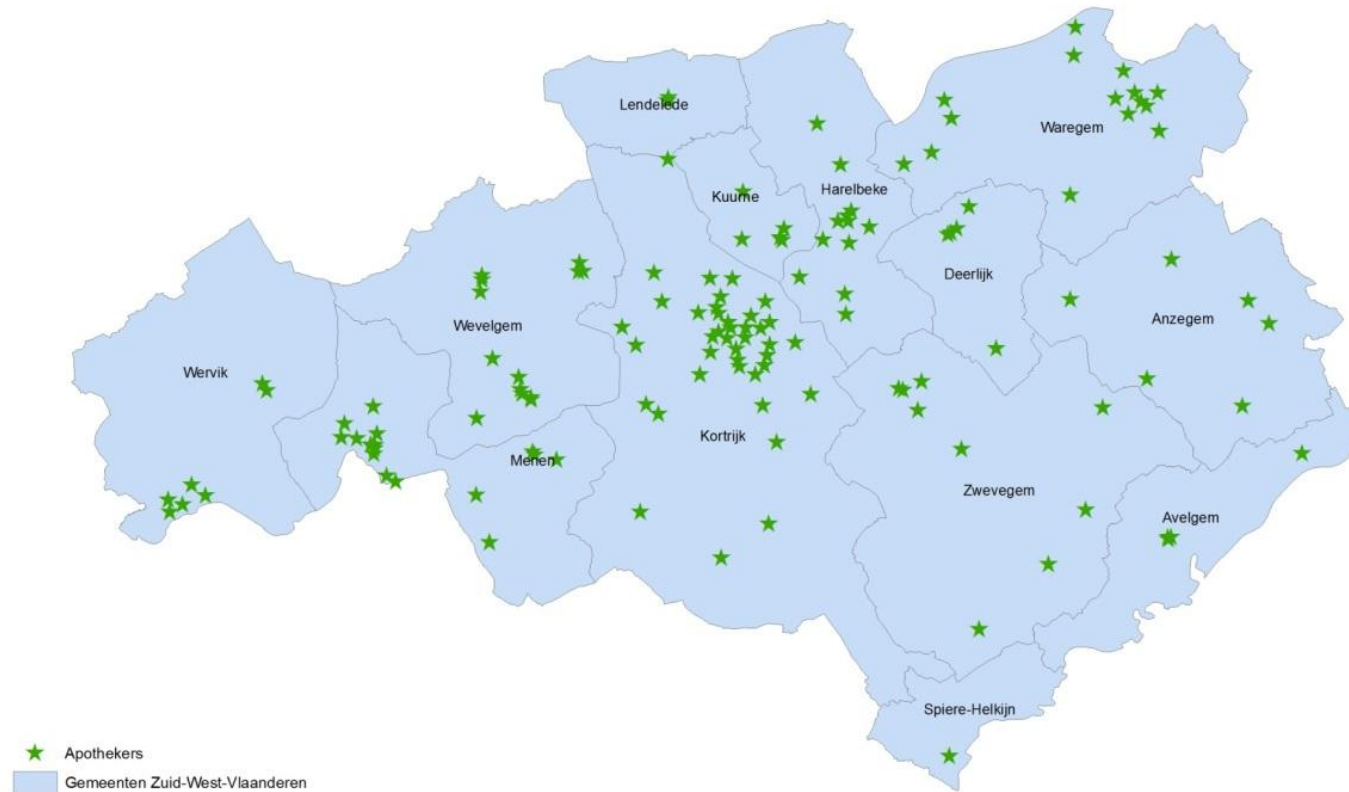
De minimumnorm bedraagt 9 huisartsen per 10.000 inwoners (of 0,9 per 1.000) in elke gemeente. Een aantal gemeenten zitten onder deze minimumnorm, waardoor er sprake is van een tekort aan huisartsen.

Kaart 16: Geografische spreiding huisartsen in Zuid-West-Vlaanderen

Kaart 17: Geografische spreiding apothekers in Zuid-West-Vlaanderen

Opgemaakt in april 2014.

Bron: SEL (2013)

b. Mantelzorg

Er zijn geen correcte cijfergegevens beschikbaar omtrent het aantal mantelzorgers binnen de regio Zuid-West-Vlaanderen. Wel is het een gegeven dat we rekening moeten houden met de maatschappelijke evoluties, zoals het optrekken van de uittredeleeftijd uit de arbeidsmarkt, om het potentieel aan mantelzorg te berekenen.

c. Thuiszorg

i. Dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg

Tabel 34: Diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg

Diensten gezinszorg	
Gemeente	Aantal diensten
Anzegem	5
Avelgem	5
Deerlijk	5
Harelbeke	5
Kortrijk	5
Kuurne	5
Lendelede	
Menen	5
Spiere-Helkijn	5
Waregem	5
Wervik	5
Wevelgem	5
Zwevegem	5

Bron: SEL Zuid-West-Vlaanderen

Binnen de regio Zuid-West-Vlaanderen zijn volgende organisaties actief in de gezinszorg en aanvullende thuiszorg:

- Centrum voor Thuiszorg Bond Moyson
- Familiehulp zorgregio Ieper; Kortrijk, Roeselare
- Familiezorg West-Vlaanderen vzw

- Gezinszorg H. Hart
- Onafhankelijke thuiszorg verenigingen
- Solidariteit voor het Gezin

Tabel 35: Aantal uren gezinszorg per gemeente, geleverd door de private diensten

Uren gezinszorg			
Gemeente	Geprogrammeerde uren 2011	Gepresteerde uren 2012	Invullingsgraad
Anzegem	45.472	41.533,25	91.3
Avelgem	31.722	28.858,35	88.2
Deerlijk	35.534	37.663,03	106.0
Harelbeke	82417	72.982,65	88.6
Kortrijk	265.771	224.582,33	84.5
Kuurne	39.496	33.314,33	84.3
Lendelede	18.537	8.184,90	44.2
Menen	113.196	98.809,67	87.3
Spiere-Helkijn	5.858	2.286,80	39
Waregem	110.378	98.970,77	89.7
Wervik	60.566	50.652,23	83.6
Wevelgem	93.453	93.463,43	100.0
Zwevegem	74.963	73.195,40	97.6
TOTAAL	978.363	864.497,15	83.40

Bron: VAZG VESTA-registratie 2012 & programmacijfers gezinszorg 2011

ii. *Dienst voor oppashulp*

Tabel 36: Diensten oppashulp

Oppashulp		
Gemeente	Aantal diensten opvang dementie	Aantal diensten opvang zieken/ouderen
Anzegem	6	3
Avelgem	6	4
Deerlijk	6	3
Harelbeke	6	3

Kortrijk	6	3
Kuurne	6	4
Lendelede		
Menen	6	4
Spiere-Helkijn	6	3
Waregem	6	4
Wervik	6	3
Wevelgem	6	4
Zwevegem	6	3

Bron: SEL Zuid-West-Vlaanderen

Er zijn binnen de regio Zuid-West-Vlaanderen verschillende diensten actief die zich specifiek richten op opvang van personen met dementie, zijnde:

- Baluchon Alzheimer Vlaanderen
- Camino, vrijwilligers voor dementie (Familiezorg West-Vlaanderen vzw)
- Centrum voor Thuiszorg Bond Moyson
- Familiehulp zorgregio Ieper, Kortrijk, Roeselare
- Solidariteit voor het Gezin

Een aantal diensten richten zich niet specifiek naar een pathologie, maar globaal naar opvang van zieken en ouderen:

- Oppas zieken en/of ouderen
- Aanvullende Thuiszorg (Familiezorg West-Vlaanderen vzw)
- OEF!, vrijwilligers voor kinderen en volwassenen met een beperking (Familiezorg West-Vlaanderen vzw)
- PWA Kuurne
- Teledienst
- Vzw Oppas
- ZOHRA

iii. Dienst voor thuisverpleging

Tabel 37: Aantal diensten voor thuisverpleging

Aanbod thuisverpleging		
Gemeente	Aantal diensten	Zelfstandig thuisverpleegkundigen
Anzegem	4	22
Avelgem	4	15
Deerlijk	4	30
Harelbeke	4	52
Kortrijk	6	66
Kuurne	4	33
Lendelede		
Menen	4	27
Spiere-Helkijn	4	4
Waregem	4	35
Wervik	4	20
Wevelgem	4	50
Zwevegem	4	44

Bron: SEL Zuid-West-Vlaanderen

Naast de diensten voor thuisverpleging, zijn er 271 zelfstandig thuisverpleegkundigen actief in de regio. Veel zelfstandig verpleegkundigen bedienen verschillende gemeenten. Er zijn 10 diensten voor thuisverpleging die aangeven hun diensten in de regio Zuid-West-Vlaanderen aan te bieden. Het gaat om:

- Centrum voor thuiszorg Bond Moyson
- Onafhankelijke Thuiszorg Vereniging
- Solidariteit voor het gezin
- Thuiszorgservice H. Hart
- Wit-Gele KruisWest-Vlaanderen, afdeling Avelgem, Harelbeke, Ieper, Kortrijk, Tielt
- Vzw Thuiszorg Integra

iv. *Dienst maatschappelijk werk ziekenfonds*

Tabel 38: Dienst maatschappelijk werk ziekenfonds

Diensten maatschappelijk werk ziekenfonds	
Gemeente	Aantal diensten
Anzegem	10
Avelgem	10
Deerlijk	10
Harelbeke	10
Kortrijk	10
Kuurne	10
Lendelede	10
Menen	10
Spiere-Helkijn	10
Waregem	10
Wervik	10
Wevelgem	10
Zwevegem	10

Bron: SEL Zuid-West-Vlaanderen

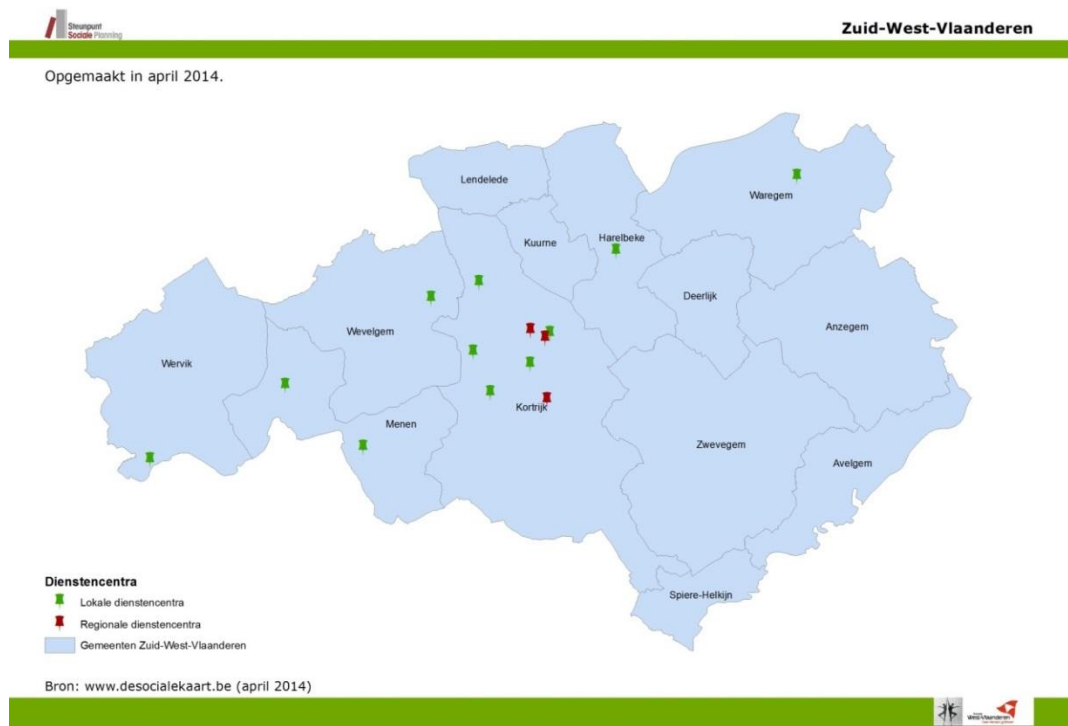
Binnen Zuid-West-Vlaanderen zijn volgende diensten voor maatschappelijk werk van de ziekenfondsen actief:

- Dienst maatschappelijk werk Bond Moyson, afdeling Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Lauwe, Menen, Waregem, Wervik, Wevelgem, Zwevegem, West-Vlaanderen
- Dienst maatschappelijk werk – Euromut
- Dienst maatschappelijk werk – Liberale Mutualiteit Kortrijk, Roeselare
- Dienst maatschappelijk werk – Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen, Roeselare
- Dienst maatschappelijk werk – Securex
- Dienst maatschappelijk werk CM Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Menen, Vichte, Waregem, Wervik, Wevelgem, Wielsbeke, Zwevegem
- Liberale Mutualiteit Brugge
- OZ Sociale Dienst

- Partena Ziekenfonds
- Vlaams en Neutraal Ziekenfonds

v. *Lokaal en regionaal dienstencentra*

Kaart 18: Geografische spreiding dienstencentra

Tabel 39: Overzicht dienstencentra in de regio

Dienstencentra		
Gemeente	Lokaal dienstencentrum	Regionaal dienstencentrum
Anzegem	0	6
Avelgem	0	6
Deerlijk	1 (mobiel)	6
Harelbeke	2	6
Kortrijk	8 (3 niet erkend)	6
Kuurne	1 (in opstart)	6
Lendelede	0	
Menen	3	6
Spiere-Helkijn	0	6
Waregem	1	6
Wervik	1	6
Wevelgem	2	6
Zwevegem	0	6

Bron: SEL Zuid-West-Vlaanderen

Binnen de regio Zuid-West-Vlaanderen zijn er 8 regionale dienstencentra en 21 lokale dienstencentra. Anzegem, Avelgem, Lendelede, Spiere-Helkijn en Zwevegem hebben geen lokaal dienstencentrum.

Tabel 40: Overzicht dienstencentra

Overzicht dienstencentra	
Regionale dienstencentra	Lokale dienstencentra
Bond Moyson	De Oesel
Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen	Dienstencentrum De Parette – Harelbeke
OZ Sociale Dienst	Dorpshuis – Menen
RDC Liberale Mutualiteit West-Vlaanderen	LDC 'Het Gaverke' (OCMW) – Waregem
Zonnewende, Familiezorg West-Vlaanderen vzw	LDC Allegro – Menen
Thuiszorgcentrum CM Tielt	LDC Ter Lembeek
Vzw Thuiszorgcentrum CM Ieper	LDC 't Cirkant – Kortrijk
Vzw Thuiszorgcentrum CM Kortrijk	LDC De Condé – Kortrijk

	LDC De Vlaskapelle – Kortrijk
	LDC De Zevenkamer – Kortrijk
	LDC De Zonnewijzer – Kortrijk
	LDC Elckerlyc – Wevelgem
	LDC H. Hart
	LDC Het Knooppunt – Wevelgem
	LDC Overleie
	LDC Ter Groenen Boomgaard
	Lokaal dienstencentrum Dorpshuis
	Lokaal dienstencentrum De Kim - Wervik
	Mobiel Lokaal Dienstencentrum
	Seniorenacties Kortrijk-Zuid
	Woonerf de Barracane

Bron: SEL Zuid-West-Vlaanderen

vi. Kinesisten

Tabel 41: Aantal kinesisten

Kinesisten		
Gemeente	Aantal diensten	Zelfstandig kinesisten
Anzegem		15
Avelgem		14
Deerlijk		18
Harelbeke		36
Kortrijk	2	89
Kuurne		17
Lendelede		
Menen		38
Spiere-Helkijn		3
Waregem		52
Wervik		24
Wevelgem		32
Zwevegem		36

Een beperkt aantal kinesisten werken in verschillende gemeenten.

vii. Ergotherapeuten

Tabel 42: Aantal ergotherapeuten

Ergotherapeuten		
Gemeente	Aantal diensten	Zelfstandig ergotherapeuten
Anzegem	8	
Avelgem	8	
Deerlijk	8	1
Harelbeke	8	1
Kortrijk	8	1
Kuurne	8	1
Lendeledede		
Menen	8	1
Spiere-Helkijn	8	
Waregem	8	
Wervik	8	
Wevelgem	8	1
Zwevegem	8	

Binnen Zuid-West-Vlaanderen zijn volgende diensten ergotherapie actief:

- Bond Moyson – Regionaal dienstencentrum – woningaanpassing
- Neutraal ziekenfonds Vlaanderen – Regionaal dienstencentrum
- OZ sociale dienst
- Regionaal Dienstencentrum Liberale Mutualiteit West –Vlaanderen
- Vlaams Ergotherapeutenverbond – Ergotherapie Dienstverlening Thuiszorg
- Centrum voor Thuiszorg – Bond Moyson – Medishop Kortrijk
- Regionaal Dienstencentrum Zonnewende, een initiatief van Familiezorg West-Vlaanderen vzw
- Vzw Thuiszorgcentrum CM Kortrijk – regionaal dienstencentrum
- Vzw Thuiszorgcentrum CM Ieper – regionaal dienstencentrum

- Centrum voor Thuiszorg – Bond Moyson – Medishop Menen

viii. Pedicures

Tabel 43: Aantal pedicures

Pedicures		
Gemeente	Aantal diensten	Zelfstandig pedicures
Anzegem	2	2
Avelgem	1	4
Deerlijk	2	5
Harelbeke	4	12
Kortrijk	2	1
Kuurne	2	3
Lendeledede		
Menen	4	1
Spiere-Helkijn	2	0
Waregem	2	16
Wervik	1	7
Wevelgem	2	17
Zwevegem	2	9

Binnen de regio zijn volgende diensten actief:

- Centrum voor Thuiszorg – Bond Moyson – Pedicure
- CM pedicure Kortrijk
- Dienstencentrum De Parette
- Senioren wijkhuisjes
- Lokaal dienstencentrum Allegro
- Lokaal dienstencentrum Dorpshuis
- O.L.V. Middelaes
- Lokaal dienstencentrum Ter Lembeek

ix. Podologen

Tabel 44: Aantal podologen

Podologen	
Gemeente	Aantal zelfstandig podologen
Anzegem	3
Avelgem	1
Deerlijk	5
Harelbeke	7
Kortrijk	6
Kuurne	6
Lendeledede	
Menen	7
Spiere-Helkijn	0
Waregem	2
Wervik	4
Wevelgem	4
Zwevegem	2

x. Diëtisten

Tabel 45: Aantal diëtisten

Diëtisten		
Gemeente	Aantal diensten	Zelfstandig diëtisten
Anzegem	3	4
Avelgem	3	2
Deerlijk	4	5
Harelbeke	4	3
Kortrijk	4	5
Kuurne	4	0
Lendeledede		
Menen	3	4

Spiere-Helkijn	2	1
Waregem	3	5
Wervik	2	4
Wevelgem	3	10
Zwevegem	2	4

Binnen de regio zijn volgende diensten actief:

- Vlaamse Beroepsvereniging van Voedingsdeskundigen en Diëtisten
- Centrum voor Thuiszorg - Bond Moyson – Dieetdienst
- 't Groene Spoor
- Wit-Gele Kruis West-Vlaanderen, dieetdienst, afdeling Harelbeke
- AZ Groeninge – Obesitascentrum
- H. Hart Ziekenhuis Roeselare–Menen, dieetdienst
- Lokaal dienstencentrum Het Knooppunt

xi. *Maaltijdbedeling*

Tabel 46: Aantal diensten maaltijdbedeling

Maaltijdbedeling	
Gemeente	Aantal diensten
Anzegem	0
Avelgem	4
Deerlijk	1
Harelbeke	3
Kortrijk	8
Kuurne	4
Lendeledede	
Menen	8
Spiere-Helkijn	1
Waregem	1

Wervik	1
Wevelgem	4
Zwevegem	3

xii. Klusjesdienst

Tabel 47: Aantal klusjesdiensten

Klusjesdienst	
Gemeente	Aantal diensten
Anzegem	4
Avelgem	3
Deerlijk	3
Harelbeke	2
Kortrijk	3
Kuurne	4
Lendelede	
Menen	4
Spiere-Helkijn	1
Waregem	5
Wervik	3
Wevelgem	3
Zwevegem	4

Binnen de regio zijn volgende diensten actief:

- Centrum voor Thuiszorg – Bond Moyson – Klusjesdienst
- OCMW Anzegem
- Karweidienst Familiehulp West-Vlaanderen
- PWA Anzegem
- CAW Midden-West-Vlaanderen, afdeling klusjesdienst
- ZOHRA

- OCMW Deerlijk
- Buurt- en nabijheidsdienst (BND)
- PWA Kortrijk
- PWA Kuurne
- Vzw Buurtinitiatieven Kuurne (BIK)
- OCMW Menen, klusjesdienst
- PWA Menen
- PWA Waregem
- Thuiszorgloket, klusjesdienst en groendienst
- OCMW Wervik, klusjesdienst
- PWA Wevelgem
- PWA Zwevegem

xiii. Materiële ondersteuning

Tabel 48: Aantal diensten materiële ondersteuning

Materiële ondersteuning	
Gemeente	Aantal diensten
Anzegem	12
Avelgem	12
Deerlijk	13
Harelbeke	12
Kortrijk	13
Kuurne	11
Lendeledede	
Menen	13
Spiere-Helkijn	11
Waregem	16
Wervik	12
Wevelgem	12
Zwevegem	11

Binnen de regio zijn volgende diensten actief:

- ALS Liga België vzw - Euromut – uitleendienst Medimut - OZ Shop - Vlaams & Neutraal ziekenfonds - Deinst maatschappelijk werk – Neutraal ziekenfonds Roeselare - Medicura - OZ Kortrijk - Liberale mutualiteit Deerlijk - Liberale mutualiteit Harelbeke - Het Vlaamse Kruis - Ortho Shop - Thuiszorgwinkel Ieper - Neutraal ziekenfonds Vlaanderen – regio Kortrijk - Deneweth B. BVBA - Liberale mutualiteit – Menen - Bonte Trui - FAMECO	- De Westvlaamse Apothekersvereniging - Partena ziekenfonds - Thuiszorgwinkel Kortrijk - Thuiszorgwinkel Waregem - Liberale mutualiteit Waregem - Dienst Hoorzorg - Liberale mutualiteit – Avelgem - Orthopedie TINEL - Thuiszorgwinkel Tielt - Amplifon - Liberale mutualiteit Kortrijk - Thuiszorgwinkel Menen - Rode Kruis Wervik - Neutraal ziekenfonds Vlaanderen – regio Menen - Liberale mutualiteit – Zwevegem - BON SENS BVBA - Vermeersch Lode (bandagist)

xiv. Poetsdienst

Tabel 49: Aanbod poetsdiensten

Poetsdienst	
Gemeente	Aantal diensten
Anzegem	7
Avelgem	6
Deerlijk	7
Harelbeke	7
Kortrijk	10
Kuurne	8
Lendeledede	
Menen	8

Spiere-Helkijn	6
Waregem	6
Wervik	8
Wevelgem	7
Zwevegem	8

Bron: SEL Zuid-West-Vlaanderen

De betrokken poetsdiensten zijn:

- Centrum voor Thuiszorg Bond Moyson
- De Harelbeekse poetsdienst
- De helpende hand vzw
- De Korenbloem vzw – Algemene diensten
- Dienst Thuiszorg OCMW Kortrijk
- Familiehulp zorgregio Ieper, Kortrijk, Roeselare (gezinszorg en aanvullende thuiszorg)
- Familiezorg West-Vlaanderen vzw, dienst voor praktijkhulp
- Huishoudhulp H. Hart
- OCMW Anzegem
- OCMW Kuurne
- OCMW Menen (enkel voor eigen ouderenwoningen of flasts)
- OCMW Wervik poetsdienst & strijkdienst
- OCMW Wevelgem – dienst Thuiszorg
- OCMW Zwevegem
- Octo-poets
- Onafhankelijke Thuiszorg Verenigingen – Poetsdienst
- OZ – Hulp@home
- Poetsdienst OCMW Deerlijk
- Solidariteit voor het Gezin
- Thuiszorgloket – huishoudelijke hulp
- Vzw Buurtinitiatieven Kuurne (BIK)

xv. Dienstenchequebedrijven

Tabel 50: Aanbod dienstenchequebedrijven

dienstenchequebedrijven	
Gemeente	Aantal
Anzegem	8
Avelgem	4
Deerlijk	8
Harelbeke	7
Kortrijk	15
Kuurne	7
Lendeledede	
Menen	6
Spiere-Helkijn	6
Waregem	13
Wervik	8
Wevelgem	8
Zwevegem	7

xvi. Multidisciplinaire begeleidingsequipes palliatieve zorg

De multidisciplinaire begeleidingsequipes leveren een aanvullende bijdrage in de ondersteuning en palliatieve verzorging van patiënten die thuis wensen te sterven. De begeleidingsequipes vervullen een tweedelijnsfunctie. Zij staan in overleg met de betrokken zorgverstrekkers van de eerste lijn in voor de concrete ondersteuning van diegenen die de palliatieve zorgverlening aanbieden. De begeleidingsequipe stelt haar expertise ter beschikking aan de huisartsen en andere zorgverleners die thuiszorg verlenen bij palliatieve patiënten, maar ook aan levensbeschouwelijke begeleiders, mantelzorgers en vrijwilligers. De verantwoordelijkheid van de zorg blijft bij de oorspronkelijke zorgverlener.

In België zijn er 28 equipes actief die een overeenkomst hebben met het RIZIV. Elke begeleidingsequipe is verbonden aan een samenwerkingsverband voor palliatieve zorg. Voor Zuid-West-Vlaanderen telt het thuiszorgteam 6 personen.

Vaststellingen

- In Zuid-West-Vlaanderen tonen de cijfers dat Spiere-Helkijn, Deerlijk, Menen, Harelbeke, Wevelgem en Wervik de minimumnorm van 9 huisartsen op 10.000 inwoners niet halen.
- In sommige gemeenten zitten de huisartsen sterk geconcentreerd in bepaalde buurten, waardoor de andere buurten uit de stad of gemeente minder vlot toegang hebben tot een huisarts. We zien hetzelfde fenomeen bij de apothekers.
- Op vandaag zijn er onvoldoende cijfers beschikbaar over het aanbod aan mantelzorgers in de regio.
- De invullingsgraad gezinszorg is 83.40 in Zuid-West-Vlaanderen. Enkel Deerlijk kent een invullingsgraad van meer dan 100.
- Elke gemeente in de regio kan beroep doen op oppashulp voor personen met dementie en voor opvang zieken en ouderen.
- Het aanbod thuisverpleging kent een mooie spreiding doorheen de regio.
- Anzegem, Avelgem, Lendeledede, Spiere-Helkijn en Zwevegem hebben geen lokaal dienstencentra in de gemeente. Een lokaal dienstencentra biedt vormende, vormende en educatieve activiteiten aan die tot doelstelling hebben om de zelfredzaamheid en het sociaal netwerk van de bezoekers te versterken. Door de lokale inbedding en het laagdrempelig karakter zijn zij een grote ondersteuning in het aanpakken en voorkomen van eenzaamheid.
- Binnen elke gemeente is er een gevarieerd aanbod aanbieders van poetshulp.
- Zuid-West-Vlaanderen heeft een begeleidingsequipe palliatieve zorg van 6 mensen.

d. Dagverzorgingscentra

Tabel 51: Aantal dagverzorgingscentra en erkende plaatsen

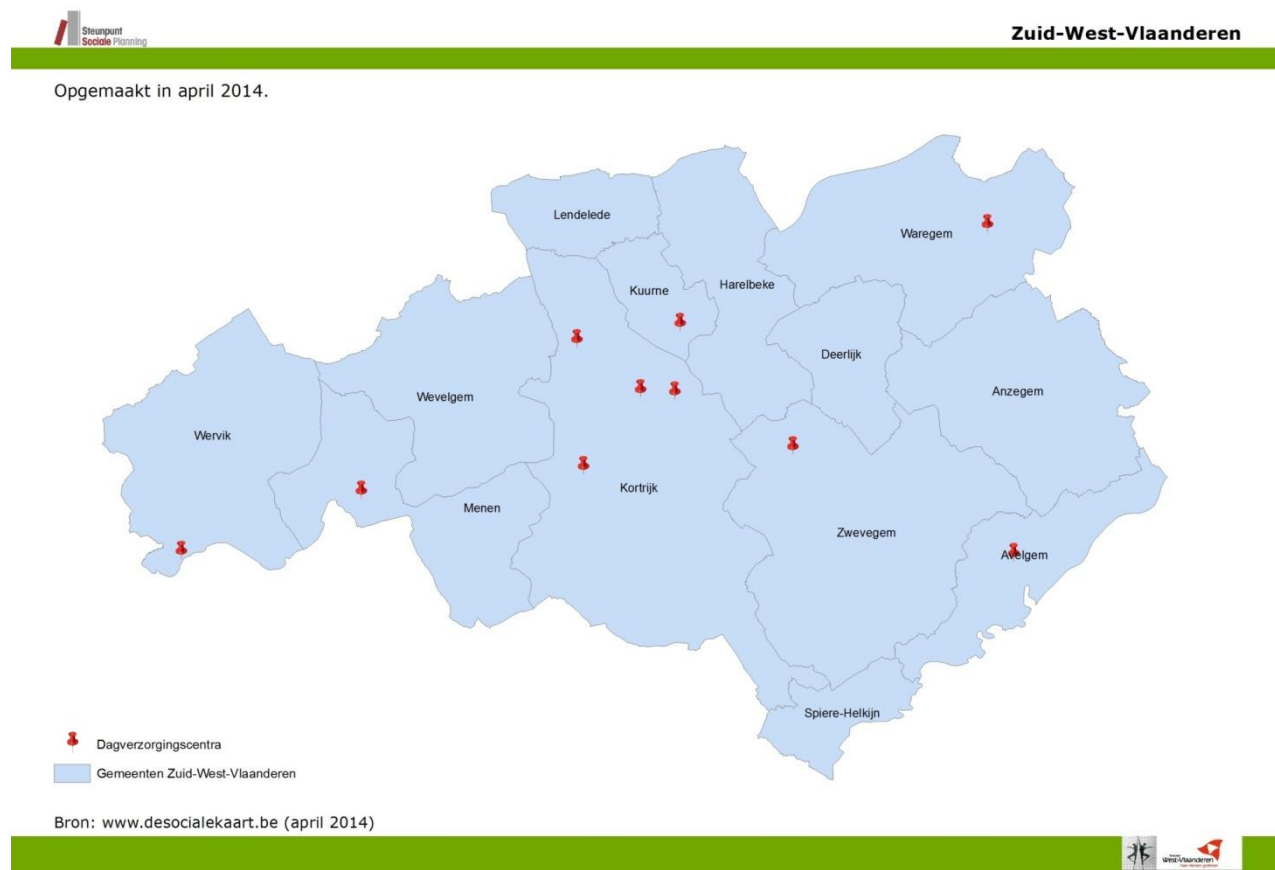
	Erkende + geplande pl	Erkende centra	Geplande centra	Programm. centra op basis van huidige situatie (1)	Programmatie centra voor 2019	Ruimte (2)
Anzegem	5	0	1	1	1	0
Avelgem	15	1	0	1	1	0
Deerlijk	5	0	1	1	1	0
Harelbeke	5	0	1	1	1	0
Kortrijk	60	5	0	3	2	-3
Kuurne	15	1	0	1	1	0
Lendelede	5	0	1	1	1	0
Menen	20	1	1	1	1	-1
Spiere-Helkijn	5	0	1	1	1	0
Waregem	37	1	1	1	1	-1
Wervik	15	1	0	1	1	0
Wevelgem	5	0	1	1	1	0
Zwevegem	22	1	1	1	1	-1
Totaal	214	11	9	14	14	-6
West-Vlaanderen	736	40	23	39	72	9

(1) Op basis van de huidige populatie wordt de berekening gemaakt zoals het Vlaams Agentschap die maakt

(2) Ruimte: een positief getal geeft aan dat er plaatsen tekort zijn volgens de programmatie voor 2019

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2014

Kaart 19: Geografische spreiding dagverzorgingscentra

Vaststellingen

- De programmatie gebeurt op basis van het aantal centra en niet op basis van het aantal plaatsen.
- In Waregem zijn er reeds 2 dagverzorgingscentra.

e. Palliatief dagcentrum

De regio Zuid-West-Vlaanderen beschikt vandaag niet over een palliatief dagcentrum. De stijging van het aantal patiënten waarvoor beroep gedaan wordt op de multidisciplinaire begeleidingsequipe vraagt om een verdere analyse van de nood aan een dagcentrum voor personen die lijden aan een ernstige ziekte. De potentiële meerwaarde van een palliatief dagcentrum ligt in het feit dat men ondersteuning kan aanbieden die niet of moeilijk realiseerbaar is in de thuiszorg. Het aanbod van zo'n centrum is sterk verschillend van het activiteitenaanbod van een geriatrisch dagcentrum. Het palliatief dagcentrum moet ondersteuning bieden bij:

- Pijn- en symptoomcontrole bij psychisch en/of fysiek lijden ten gevolge van ziekteprogressie en/of gerelateerde behandelingen.
- Aangepaste, complementaire zorg
- De revalidatie, in het bijzonder het aanleren van specifieke vaardigheden voor het dagelijks leven

Vaststellingen

Op basis van het kwantitatief en kwalitatief onderzoek naar de aard van en de behoefte aan palliatieve dagopvang binnen de provincie West-Vlaanderen, uitgevoerd door Alexander Verstaen, kunnen een aantal conclusies getrokken worden:

- In een palliatief dagcentrum is de bezoeker gemiddeld 63 jaar, met een levensbedreigende oncologische diagnose. De bezoeker woont binnen een straal van 20 km van het dagcentrum en bezoekt het centrum een beperkt aantal keren. De bezoeker is op de hoogte van de diagnose en is op een bewuste manier bezig met het levenseinde. Een bezoeker van een geriatrisch dagcentrum is gemiddeld 79 jaar, met een niet oncologische diagnose. de patiënt woont op minder dan 10 km van het dagcentrum en bezoekt het centrum meestal meer dan 80 keer. Dit wijst op een totaal ander type bezoeker.
- Het aanbod aan activiteiten is fundamenteel verschillend in de 2 dagcentra. In een geriatrisch centrum ligt de nadruk op (re)activatie, terwijl een palliatief dagcentrum meer focust op ziektebeleving, levenseinde, Tevens is de fysieke zorg in een palliatief dagcentrum complexer.
- Het palliatief dagcentrum kan ondersteuning bieden die moeilijk te realiseren is in de thuiszorg, zoals comfortzorg (bad, massage, relaxatie, ...), contact met lotgenoten,

De regio Zuid-West-Vlaanderen beschikt vandaag niet over een palliatief dagcentrum. Nochtans is het potentieel aan bezoekers aanwezig en blijkt uit het onderzoek dat de inwoners van Zuid-West-Vlaanderen zich niet naar Brugge gaan verplaatsen om een dagcentrum te bezoeken. Vooreerst blijkt de mobiliteit van deze doelgroep vaak beperkt tot een 20-tal kilometer en blijkt uit een rondvraag dat deze patiënten graag in de buurt blijven van hun huisarts voor het geval er iets gebeurt.

f. Assistentiewoningen

Tabel 52: Erkende serviceflats

	Aantal erkende voorzieningen (1)	Aantal geplande voorzieningen (1)	Aantal erkende plaatsen (2)	Aantal geplande plaatsen (2)
Anzegem	2	0	31	0
Avelgem	3	0	46	0
Deerlijk	1	0	27	0
Harelbeke	1	3	47	197
Kortrijk	10	0	425	0
Kuurne	2	0	56	11
Lendelede	0	1	0	20
Menen	2	2	45	93
Spiere-Helkijn	0	1	0	69
Waregem	2	4	102	118
Wervik	2	2	25	71
Wevegem	4	4	76	150
Zwevegem	2	1	56	41
Totaal	31	18	936	770
West-Vlaanderen	118	77	3.480	3.517

(1) Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2014

(2) Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2013

Geen programmatieberekening meer voor serviceflats.

Vaststellingen

- Voor assistentiewoningen is er niet langer een programmatie.
- Deze cijfers bevatten enkel het aantal erkende aanbieders.

g. Centrum voor herstelverblijf

Om officieel erkend te worden als Centrum voor herstelverblijf moet men over 60 wooneenheden beschikken. Op vandaag zijn er binnen Zuid-West-Vlaanderen nog geen dergelijke centra geopend. Wel zijn er 2 organisaties die een erkenning in portefeuille hebben. Binnen het experimenteel kader van Protocol III is binnen Zuid-West-Vlaanderen wel het Centrum voor Herstel en Supportzorg opgericht.

h. Centra voor kortverblijf

Tabel 53: Erkende en geplande plaatsen kortverblijf

	Erkende plaatsen	Geplande plaatsen	Programmatie op basis van huidige situatie (1)	Programmatie voor 2019	Ruimte (2)
Anzegem	6	0	6	7	1
Avelgem	1	10	4	5	-6
Deerlijk	1	4	5	5	0
Harelbeke	3	0	11	12	9
Kortrijk	43	0	37	41	-2
Kuurne	14	1	6	7	-8
Lendeledede	3	0	3	3	0
Menen	17	5	15	17	-5
Spiere-Helkijn	0	3	1	3	0
Waregem	10	9	15	17	-2
Wervik	6	0	8	9	3
Wevelgem	13	0	13	14	1
Zwevegem	11	4	10	11	-4
Totaal	128	36	133	151	-13
West-Vlaanderen	427	0	556	630	203

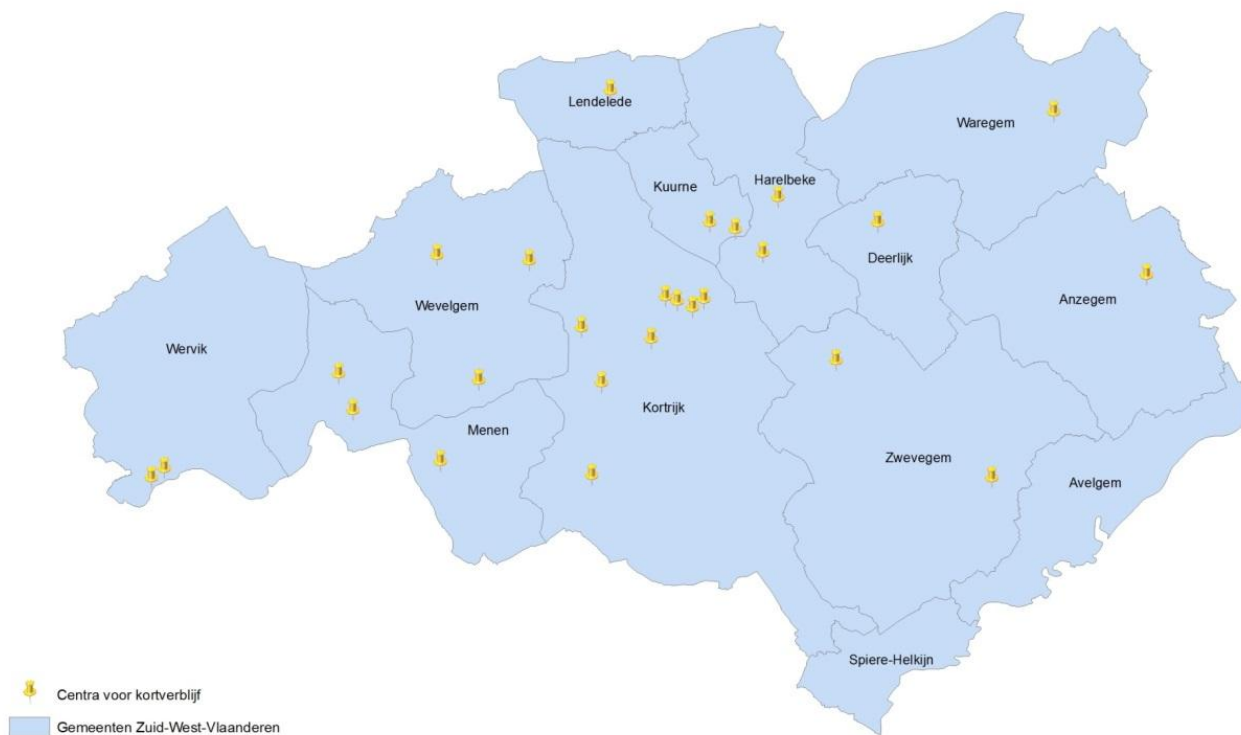
(1) Op basis van de huidige populatie wordt de berekening gemaakt zoals het Vlaams Agentschap die maakt

(2) Ruimte: een positief getal geeft aan dat er plaatsen tekort zijn volgens de programmatie voor 2019

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2014

Kaart 19: Geografische spreiding centra kortverblijf

Opgemaakt in april 2014.

Bron: www.desocialekaart.be (april 2014)

i. Woonzorgcentra

Tabel54: Erkende en geplande plaatsen woonzorgcentra

	Erkende plaatsen	Geplande plaatsen	Programmatie op basis van huidige situatie (1)	Programmatie voor 2019	Ruimte (2)
Anzegem	165	60	185	225	0
Avelgem	162	4	146	166	0
Deerlijk	146	32	156	178	0
Harelbeke	183	182	334	361	-4
Kortrijk	1.276	85	1.230	1.365	4
Kuurne	203	6	186	210	1
Lendelede	90	7	86	100	3
Menen	698	90	493	560	-228
Spiere-Helkijn	0	24	22	24	0
Waregem	355	155	467	510	0
Wervik	291	15	265	284	-22
Wevelgem	364	0	400	452	88
Zwevegem	280	87	315	367	0
Totaal	4.213	747	4.285	4.802	-158
West-Vlaanderen	14.565	4.752	17.856	19.674	357

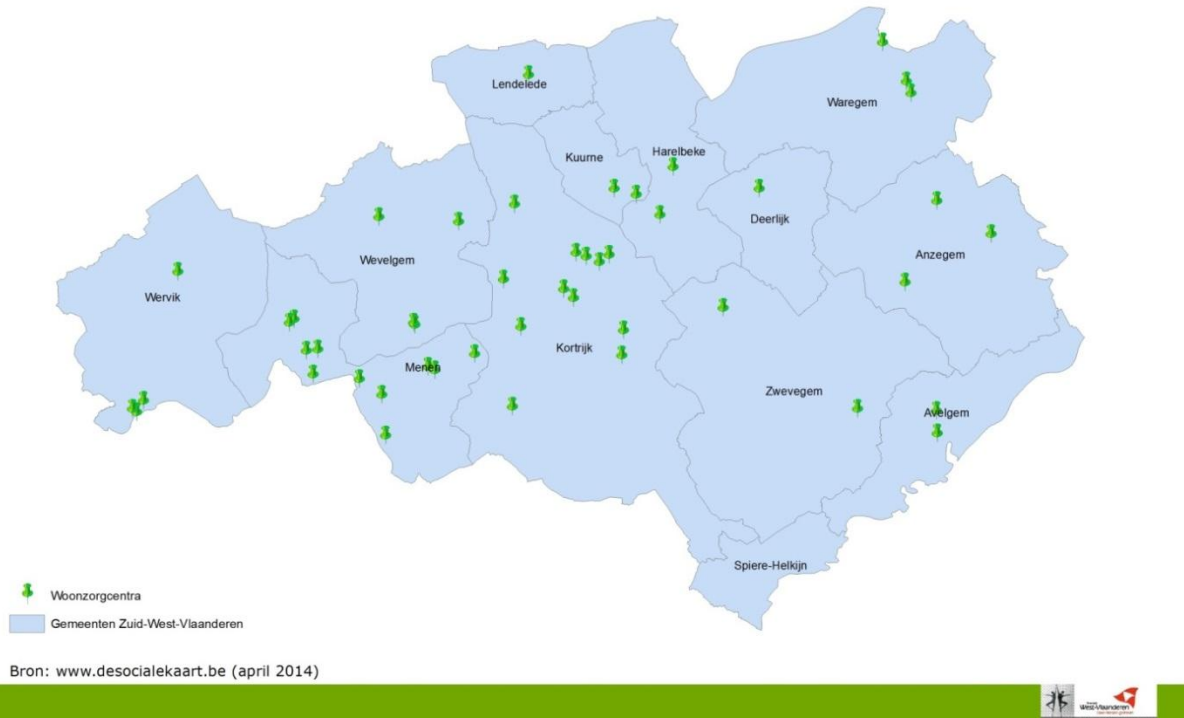
(1) Op basis van de huidige populatie wordt de berekening gemaakt zoals het Vlaams Agentschap die maakt

(2) Ruimte: een positief getal geeft aan dat er plaatsen tekort zijn volgens de programmatie voor 2019

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2014

Kaart 20: Geografische spreiding woonzorgcentra

Opgemaakt in april 2014.

Vaststellingen

- De programmatie is gebaseerd op het aantal gedomicilieerde ouderen in een gemeente. Voor Menen en Wervik is dit problematisch, daar er een redelijk % ouderen vanuit Frankrijk naar de WZC komen. Deze worden niet meegerekend voor de programmatiecijfers.

6. Zorgzwaarte

a. Zorgzwaarte naar type gezinszorg

Tabel55 : Belprofiel bij klanten gezinszorg en poetshulp

2012	Gezinszorg (65+)				Poetshulp (65+)			
	#	%	Belprofiel		#	%	Belprofiel	
			Gemiddeld	# zwaar			Gemiddeld	# zwaar
Anzegem	182	6,80	27,45	64	83	3,10	22,47	22
Avelgem	88	4,71	30,36	44	92	4,93	19,94	14
Deerlijk	151	6,65	29,35	53	89	3,92	19,96	14
Harelbeke	325	6,38	28,40	140	286	5,62	19,96	54
Kortrijk	958	6,07	28,33	347	1.074	6,81	20,22	186
Kuurne	157	5,84	29,37	76	161	5,99	21,79	42
Lendeledede	60	5,12	27,41	21	51	4,35	19,93	8
Menen	368	5,63	29,15	153	434	6,65	23,02	111
Spiere-Helkijn	9	2,89	35,16	6	13	4,18	26,71	5
Waregem	438	6,32	27,78	158	263	3,80	19,36	48
Wervik	198	5,53	29,73	88	210	5,87	20,36	43
Wevelgem	363	6,27	28,79	143	334	5,77	21,44	82
Zwevegem	278	6,12	28,94	123	166	3,66	19,38	25
Totaal	3.575	6,04		1.416	3.256	5,50		654
West-Vlaanderen	14.851	5,99	28,54	5.444	11.018	4,44	20,12	1.858

Een zwaar belprofiel betekent dat het belprofiel minstens 35 bedraagt.

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (Vesta), 2012

Tabel56: Belprofiel bij klanten karweihulp en oppashulp

	Karweihulp (65+)				Oppashulp (65+)			
	#	%	Belprofiel		#	%	Belprofiel	
			Gemiddeld	# zwaar			Gemiddeld	# zwaar
Anzegem	2	0,07	30,63	1	0	0,00	0,00	0
Avelgem	6	0,32	25,55	2	2	0,11	43,50	2
Deerlijk	6	0,26	19,03	1	3	0,13	39,41	3
Harelbeke	24	0,47	22,86	8	9	0,18	41,23	9
Kortrijk	75	0,48	23,61	24	16	0,10	40,08	13
Kuurne	21	0,78	16,08	2	6	0,22	38,56	5
Lendeledede	1	0,09	27,00	0	2	0,17	35,50	2
Menen	41	0,63	26,14	19	10	0,15	39,06	8
Spiere-Helkijn	4	1,29	36,42	3	1	0,32	42,00	1
Waregem	9	0,13	29,37	0	1	0,01	23,19	0
Wervik	18	0,50	26,18	3	4	0,11	42,29	2
Wevelgem	35	0,60	21,81	7	6	0,10	34,00	3
Zwevegem	18	0,40	23,77	4	2	0,04	39,00	2
Totaal	260	0,44		74	62	0,10		50
West-Vlaanderen	887	0,36	23,83	269	383	0,15	33,64	232

Een zwaar belprofiel betekent dat het belprofiel minstens 35 bedraagt.

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (Vesta), 2012

Vaststellingen

- De BEL-profielschaal (Basis Eerste Lijnprofielschaal) is een schaal die sinds 1996 gebruikt wordt door de Diensten voor Gezinszorg en aanvullende thuiszorg om de 'ernst van het verminderd zorgvermogen' vast te stellen. Sedert 2001 wordt deze schaal ook gebruikt in de zorgverzekering. De BEL-profielschaal spitst zich niet toe op de handicap of het ziektebeeld, maar wel op de zorgbehoefte als gevolg van de handicap of ziekte. Er wordt geen rekening gehouden met de medische diagnose omdat zelfs met eenzelfde ziektebeeld of handicap de zelfredzaamheid zeer verschillend kan zijn van persoon tot persoon. De BEL-schaal is opgebouwd uit 4 blokken, nl. lichamelijke, huishoudelijke, sociale ADL (activiteiten dagelijks leven) en geestelijke gezondheid.
- Afhankelijk van de score op de BEL-schaal heeft een patiënt recht op een aantal uren hulp van een dienst gezins- en bejaardenhulp. Ook de hoogte van de terugbetaling hangt in deze situatie gedeeltelijk af van de score op de BEL-schaal. Daarnaast geeft een minimale score van 35 op de BEL-schaal ook recht op de tussenkomst van de Vlaamse Zorgverzekering in de mantel- en thuiszorg (bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid).
- Er dient rekening gehouden te worden met het feit dat dienstenchequebedrijven hier niet in opgenomen zijn.

b. Zorgzwaarte in kortverblijven en woonzorgcentra

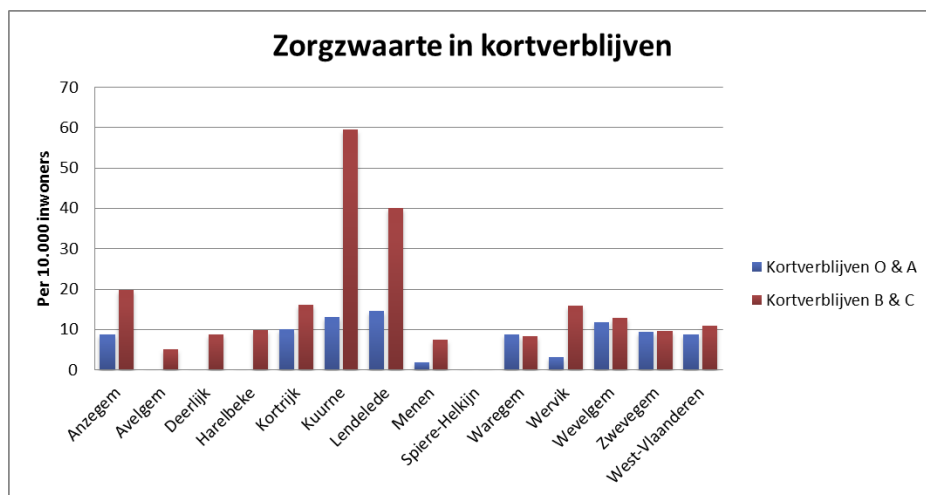
Tabel 57: Zorgzwaarte in kortverblijven en woonzorgcentra

	Kortverblijven		Woonzorgcentra	
	O & A	B & C	O & A	B & C
Anzegem	8,66	19,67	14,94	68,46
Avelgem	0,00	5,09	14,02	88,53
Deerlijk	0,00	8,66	13,72	82,03
Harelbeke	0,00	9,92	10,45	43,62
Kortrijk	10,11	16,18	18,53	86,66
Kuurne	13,07	59,54	20,90	94,95
Lendelede	14,59	40,08	22,10	81,25
Menen	1,75	7,46	22,19	97,81
Spiere-Helkijn	0,00	0,00	0,00	0,00
Waregem	8,76	8,38	14,82	62,54
Wervik	3,16	15,85	28,86	76,67
Wevelgem	11,83	12,91	16,89	73,61
Zwevegem	9,39	9,59	22,51	63,88
West-Vlaanderen	9	11,01	16	64,64

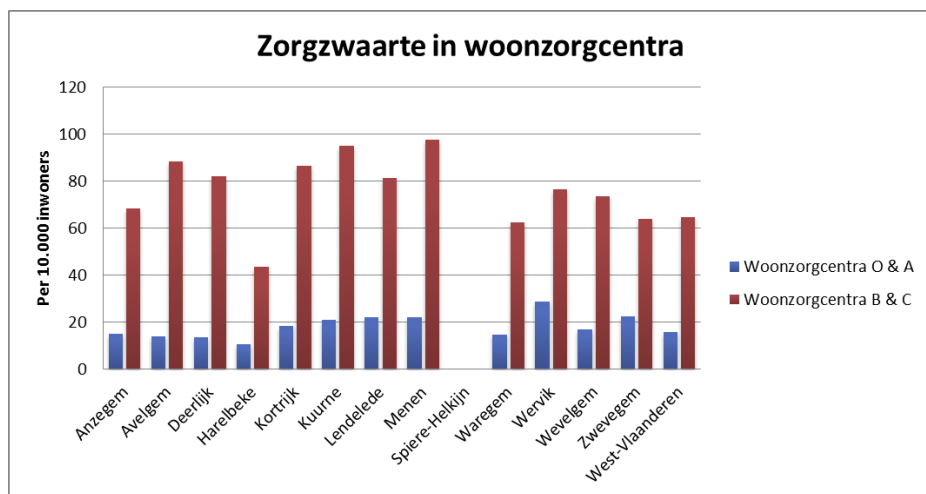
Gestandaardiseerde gegevens: aantal **per 10.000 inwoners**

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2011

Kaart 21: Zorgzwaarte in kortverblijven

Kaart 22: Zorgzwaarte in woonzorgcentra

Vaststellingen

- De zorgbehoevendheid in een woonzorgcentrum of een kortverblijf wordt bepaald aan de hand van een aantal criteria rond fysieke afhankelijkheid. Deze criteria worden uitgezet op een schaal: de **Katz-schaal**. De volgende items worden geëvalueerd: wassen, kleden, zich verplaatsen, toiletbezoek, incontinentie en eten. Elk item wordt gescoord met een cijfer van 1 tot 4, waarbij “1” staat voor “heeft geen hulp nodig” en “4” voor “is volledig afhankelijk van hulp”. Daarmee worden er 4 verschillende categorieën van zorgbehoevendheid geconstrueerd: O (bijna geen hulp/zorg nodig), A: lichte zorg, B: zorgafhankelijk, C: zwaar zorgafhankelijk (bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid).
- Hierboven worden de aantallen per 10.000 inwoners weergegeven. Uiteraard hangt dit samen met het aantal beschikbare plaatsen per gemeente, maar interessant is de verhouding tussen O & A's enerzijds en de B & C's anderzijds.

7. Mobiliteit

Op vlak van mobiliteit zien zijn er 3 soorten vervoer die voor de ouderen in de regio belangrijk zijn. Er het geregeld vervoer, zoals aangeboden door De Lijn en de NMBS waar elke inwoner een beroep op kan doen. Daarnaast is er het bijzonder geregeld vervoer waar bijvoorbeeld een dagcentrum de cliënten aan huis gaat ophalen om naar het dagcentrum te komen en ze 's avonds opnieuw naar huis brengt. Als laatste is er het sociaal ongeregeld vervoer, waarbij het vervoer deur aan deur gebeurt en de gebruiker zelf het tijdstip van vervoer kan kiezen.

voor de regio is er op vandaag geen duidelijk overzicht van de verschillende vormen van vervoersaanbod.

8. Tewerkstelling in de zorgsector

Tabel 58: Werknemers in de zorgsector in arrondissement Kortrijk + Wervik

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Nace Code	Nace Omschrijving	Arbeider	Bediende	Ambtenaar	Totaal
86.101	Algemene ziekenhuizen, m.u.v. geriatrische en gespecialiseerde ziekenhuizen	200	3.729	0	3.929
86.103 (a)	Gespecialiseerde ziekenhuizen	17	65	5	87
86.104	Psychiatrische ziekenhuizen	132	609	0	741
86.210	Huisartspraktijken	24	110	0	134
86.220	Praktijken van specialisten	9	58	0	67
86.230	Tandartspraktijken	15	65	0	80
86.901	Activiteiten van medische laboratoria	23	90	0	113
86.903	Ziekenvervoer	10	1	0	11
86.904 (b)	Activiteiten op het vlak van geestelijke gezondheidszorg, m.u.v. psychiatrische ziekenhuizen en verzorgingstehuizen	0	44	0	44
86.905 (c)	Ambulante revalidatieactiviteiten	4	34	0	38
86.906	Verpleegkundige activiteiten	17	525	0	542
86.909 (d)	Overige menselijke gezondheidszorg, n.e.g.	0	3	0	3
87.101	Rust- en verzorgingstehuizen (R.V.T.)	682	1.450	151	2.283
87.201	Instellingen met huisvesting voor minderjarigen met een mentale handicap	11	281	0	292
87.202	Instellingen met huisvesting voor volwassenen met een mentale handicap	0	378	0	378
87.205	Activiteiten van beschut wonen voor personen met psychiatrische problemen	6	41	0	47
87.209	Andere instellingen met huisvesting voor personen met een mentale handicap of psychiatrische problemen en voor drugs- en alcoholverslaafden	0	40	0	40
87.301	Rusthuizen voor ouderen (R.O.B.)	405	1.249	2	1.656
87.302	Serviceflats voor ouderen	2	0	2	4
87.304	Instellingen met huisvesting voor volwassenen met een lichameijke handicap	8	40	0	48

87.901	Integrale jeugdhulp met huisvesting	6	344	1	351
87.902	Algemeen welzijnswerk met huisvesting	0	124	0	124
87.909	Overige maatschappelijke dienstverlening met huisvesting, n.e.g.	2	20	0	22
88.101 (e)	Activiteiten van gezins- en bejaardenzorg aan huis, m.u.v. (thuis)verpleging	1.824	198	8	2.030
88.102	Activiteiten van dag- en dienstcentra voor ouderen	39	16	2	57
	Overige maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting voor ouderen en lichamelijk gehandicapten				
88.109 (f)	gehandicapten	0	3	0	3
88.911	Kinderdagverblijven en crèches	33	656	2	691
88.912	Kinderopvang door onthaalmoeders	0	71	2	73
	Activiteiten van dagcentra voor volwassenen met een mentale handicap, met inbegrip van ambulante hulpverlening				
88.992		4	7	0	11
88.994	Integrale jeugdhulp zonder huisvesting	1	10	0	11
88.995	Beschutte en sociale werkplaatsen	2.675	449	0	3.124
88.996	Algemeen welzijnswerk zonder huisvesting	0	40	0	40
88.999	Andere vormen van maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting, n.e.g.	803	243	0	1.046
Eindtotaal		6.952	10.993	175	18.120

Psychiatrie

Thuiszorg

Ziekenhuizen

Rusthuizen (incl. kortverblijf, dagverzorgingscentra,...)

Mensen met een beperking (lichamelijke en/of mentale handicap)

Psychiatrie / mensen met een beperking

- (a) Richten zich tot personen met zeer specifieke ziektebeelden, zoals intramurale revalidatiecentra voor personen met neurologische, locomotorische of chronische aandoeningen (geen geriatrische of psychiatrische ziekenhuizen).
- (b) Activiteiten op vlak van psychologie, psychotherapie en psychoanalyse en activiteiten van centra voor geestelijke gezondheidszorg.
- (c) Activiteiten op vlak van kinesithérapie, logopedie, ergotherapie, orthopedie, podologie, medische pedicure en manicure,...
- (d) Activiteiten van diëtisten, optometristen, genezers, krakers,...

- (e) Hulp- en dienstverlening aan ouderen of gezinnen (o.a. persoonsverzorging, huishoudelijke hulp, psychosociale en pedagogische ondersteuning en begeleiding).
- (f) O.a. pleegzorg voor ouderen en lichamelijk gehandicapten,...

Bovenstaande tabel geeft het aantal werknemers weer in de zorgsector. De opsplitsing gebeurt op basis van de Europese Activiteitsnomenclatuur (NACE). De te onderscheiden categorieën worden in kleur aangeduid: lichtblauw staat voor de psychiatrie, donkerblauw voor de thuiszorg, lichtgroen voor de ziekenhuizen en donkergroen voor de rusthuizen.

Vaststellingen

- In totaal werken 18.120 personen in de zorgsector in het arrondissement Kortrijk en Wervik.
- De grootste tewerkstelling wordt gerealiseerd in de ziekenhuizen en de rusthuizen, beiden goed voor 22%.
- De prognoses, zoals opgemaakt door de zorgambassadeur, wijzen op een nakend tekort aan zorgpersoneel tegen 2020. Dit voorspelde tekort is een combinatie van een stijgende zorgvraag en een interne vergrijzing bij het zorgpersoneel.

